

“BLIJVEND IN BEWEGING”

Beleidsplan sport 2002-2005

13 juli 2004
Gemeente Almere
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling

Voorwoord

Voor u ligt de sportnota, waarin het beleid voor de periode 2002-2005 is vastgelegd. In een sterk groeiende en dynamische gemeente als Almere vormt deze nota een belangrijk beleidskader voor de ontwikkelingen die ons de komende jaren op sportgebied te wachten staan. Daarin wordt enerzijds voortgebouwd op het bestaande beleid, maar wordt anderzijds geanticipeerd op lokale ontwikkelingen. Bij de totstandkoming van de nota is dan ook veel belang gehecht aan de inbreng van degenen die het beleid moeten uitvoeren.

Het sportbeleid voor de komende jaren wordt gekenmerkt door een vraaggerichte en flexibele benadering van bestaande en nieuwe sportvoorzieningen en –activiteiten met de nadruk op kwaliteit. Dit komt onder meer tot uiting in de volgende beleidspunten:

- a) vervolg op het reeds ingezette beleid (sportnota 1996-1999):
 - de doelstellingen van het sportbeleid zijn grotendeels gebaseerd op het sportbeleid van de afgelopen jaren, waar nodig aangepast op basis van ervaringen en rekening houdend met de lokale ontwikkelingen;
 - de planning van voorzieningen is geactualiseerd aan de hand van behoefteramingen per tak van sport c.q. sportaccommodatie;
- b) inhaken op het nieuwe beleid van de afgelopen jaren, alsmede op de verdere uitwerking van in de sportnota 1996-1999 genoemde onderwerpen:
 - projecten op het gebied van jeugdbeleid, minderhedenbeleid, sociale cohesie, brede school e.d. worden integraal met andere beleidssectoren aangepakt;
 - ter versterking van de lokale sportinfrastructuur wordt een sportloket opgezet en verder uitgewerkt;
 - het accent wordt verlegd van directe financiële ondersteuning van de sportverenigingen naar ondersteuning bij het zelfstandig goed kunnen functioneren;
 - het project Omniworld wordt verder uitgewerkt;
- c) nieuwe items:
 - grootschalig onderzoek naar de deelname aan georganiseerde en ongeorganiseerde sport in Almere;
 - introductie van een jaarlijkse “dag voor de sport” waarbij een bijeenkomst wordt georganiseerd om met de sportverenigingen over uiteenlopende onderwerpen discussie te kunnen voeren;
 - nieuwe sportvoorzieningen worden (middels clustering) nog grootschaliger opgezet.

Deze nota vormt een belangrijke en zinvolle basis voor de uitvoering van het sportbeleid in samenwerking met de verschillende betrokkenen. Een beleid dat moet resulteren in een gevarieerd, toegankelijk en kwalitatief goed aanbod van sportvoorzieningen in Almere, waarmee we een sportieve toekomst tegemoet kunnen gaan.

Almere, 13 juli 2004

Henk Smeeman
Wethouder van o.a. sport, recreatie en toerisme

Inhoudsopgave:

pagina:

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Landelijk en provinciaal sportbeleid	1
1.2.1	Rijksbeleid (ministerie van VWS)	2
1.2.2	NOC*NSF	3
1.2.3	Provinciaal beleid	4
1.2.4	Sport Service Flevoland	4
2	Achtergronden en ontwikkelingen	5
2.1	Ontwikkelingen van invloed op sport en sportbeoefening	5
2.1.1	Demografische ontwikkelingen	5
2.1.2	Sociaal-culturele ontwikkelingen	7
2.1.3	Sociaal-economische ontwikkelingen	7
2.2	Sportmogelijkheden in Almere	8
2.3	Sportdeelname in Almere	9
2.3.1	Deelname sport algemeen	9
2.3.2	Deelname georganiseerde sport	10
2.3.3	Deelname ongeorganiseerde sport	11
3	De gemeente Almere en haar sportbeleid	13
3.1	Uitgangspunten en doelstellingen	13
3.2	De rol van de gemeente	14
3.3	Sport in andere beleidssectoren	15
4	Beleid per deelgebied	17
4.1	Stimulering sportdeelname	17
4.2	Breedtesport in verenigingsverband	19
4.3	Breedtesport buiten verenigingsverband	22
4.4	Topsport	23
4.5	Sportevenementen	26
4.6	Voorlichting en communicatie	28
5	Voorzieningenbeleid	30
5.1	Algemeen	30
5.2	Binnensportaccommodaties	33
5.3	Zwembaden	35
5.4	Buitensportaccommodaties	37
5.5	Topsportaccommodaties	43
5.6	Voorzieningen in de openbare ruimte	44
5.7	Commerciële en particuliere centra	45
5.8	Watersportvoorzieningen	46

5.9	Paardensportvoorzieningen	48
5.10	Voorzieningen voor geluidssporten	48
5.11	Overige voorzieningen	49
5.12	Planning en spreiding	50
6	Middelen	51
6.1	Tarieven	51
6.2	Subsidies en sportsponsoring	52
6.3	Gemeentegaranties	53
6.4	Overige ondersteuning	53
7	Financiering	55
7.1	Algemeen	55
7.2	Jaarbegroting	56
7.3	Nieuw beleid en investeringen	57
7.3.1	Nieuw beleid 2002	57
7.3.2	Investeringen	58

Literatuur

Bijlagen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het beleidsplan sport 1996-1999 was niet zonder reden getiteld “Sport in beweging”. De afgelopen jaren is binnen de gemeente Almere op sportgebied zeer veel gebeurd. Het aantal sporters is verder toegenomen en het voorzieningenniveau is daarin meegegroeid. Een blik op de vorige nota laat dan ook zien dat veel van de beleidsdoelstellingen is gerealiseerd.

Maar Almere staat niet stil! De sport en het sportbeleid is op allerlei fronten en niveaus in beweging. Verenigingen zien zich geconfronteerd met een veranderende vraag, de diversiteit in het aanbod neemt verder toe en anders- en niet-georganiseerde activiteiten mogen zich in een groeiende belangstelling verheugen. Ook de rijksoverheid laat zich tegenwoordig regelmatig horen op dit beleidsterrein. De sport, de sportbeleving en vrijetijdsbesteding zijn blijvend in beweging. Het is bovendien een van de beleidsdoelstellingen om mensen zo lang mogelijk actief te laten zijn. Vandaar de titel van het nieuwe beleidsplan:

“Blijvend in beweging”

Tot ongeveer 1995 is het sportbeleid in Almere neergelegd in deelnota's en afzonderlijke besluiten. In de toenmalige sportnota is uitgebreid stilgestaan bij achtergronden, ontwikkelingen, beschrijving van de bestaande situatie en het voorgenomen beleid. Als basisdocument voor de sport in Almere nog steeds een lezenswaardig rapport.

Bij het opstellen van dit plan is een andere weg bewandeld dan bij de vorige nota. Het sportbeleid krijgt immers het beste vorm, wanneer sprake is van een dialoog met en inbreng van betrokkenen. Om deze reden zijn in een vroegtijdig stadium de Almeerse sportverenigingen uitgenodigd voor een werkconferentie met als onderwerp “Een nieuw sportbeleid voor Almere”. Het resultaat van deze bijeenkomst, beschreven op hoofdlijnen, treft u aan als bijlage 1. De zaken die naar voren zijn gebracht, zijn gebruikt als bouwstenen voor en aandachtspunten bij het opstellen van het beleidsplan.

Van het thans voorliggende plan is het de bedoeling een kader te schetsen waarin een visie op hoofdlijnen, speerpunten in het beleid en een actieprogramma zijn aangegeven voor de komende jaren. Aansluitend op de essentie van de titel: richtinggevend, maar waken voor starheid. Het plan moet houvast bieden, maar niet vasthouden.

1.2 Landelijk en provinciaal sportbeleid

Voor de gemeente Almere zijn op diverse niveaus partners te noemen die het sportbeleid in meer of mindere mate beïnvloeden, zoals de rijks- en provinciale overheid, overkoepelende organisaties, sportbonden en lokale sportverenigingen. In het kader van deze sportnota gaan we kort in op de belangrijkste landelijke en provinciale partners, te weten het ministerie van

Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), NOC*NSF, de provincie Flevoland en Sport Service Flevoland.

1.2.1 Rijksbeleid (ministerie van VWS)

De laatste algemene sportnota van de rijksoverheid dateert uit 1996. “Wat sport beweegt” geeft de contouren en speerpunten voor het sportbeleid aan. In deze nota worden de volgende beleidsonderwerpen aan de orde gesteld:

- het oplossen van de organisatorische en financiële problemen van sportaanbieders in Nederland, met name die van sportverenigingen. Zij worden geconfronteerd met een tekort aan vrijwilligers, toenemende regelgeving, afnemende subsidies en een veranderende sportvraag;
- het aandacht schenken aan groepen die achterblijven in de sport, zoals ouderen, gehandicapten, allochtonen en (kwetsbare) jongeren;
- het inzetten van sport voor het oplossen van maatschappelijke problemen, ook wel “vermaatschappelijking van de sport” genoemd;
- het ondersteunen van activiteiten die gericht zijn op het in beweging krijgen van Nederlanders. Daarbij wordt tevens aandacht besteed aan het terugdringen van sportblessures door kwaliteitsverbetering van de sport;
- het verminderen van de milieubelasting door de sport door ondersteuning van op dit doel gerichte projecten;
- het ondersteunen en waar mogelijk versterken van de topsportinfrastructuur. De topsport verdient, ook vanwege de voorbeeldfunctie en de “Holland-promotionele waarde” blijvende aandacht.

Gemeenten worden gestimuleerd de lokale sportinfrastructuur te versterken en sport een plaats te geven binnen het gemeentelijk beleid die recht doet aan het belang ervan voor de samenleving. Door een integrale aanpak met andere sectoren en een vroegtijdige betrokkenheid van “het veld” streeft de overheid naar een verbreding van het sportbeleid. Deze sectoren worden geacht “sportinclusief” te denken bij hun beleidsontwikkeling. Eén van de beoogde doelen hiervan is het beter kunnen inspelen op de veranderingen in de maatschappij.

Met de nota “Kansen voor topsport”, de beleidsbrief Breedtesport en de reeks brochures over “Kijk op lokaal sportbeleid” is nader invulling gegeven aan de voornemens van de rijksoverheid. Hoewel nog niet in verhouding tot gemeenten, heeft het rijk het budget voor de sport aanzienlijk verhoogd. Naast de directe ondersteuning in de vorm van projectgelden (Breedtesportimpuls), worden regelmatig in opdracht van het rijk onderzoeken uitgevoerd op het beleidsterrein sport en recreatie. Eind 2000 heeft de rijksoverheid met andere beleidspartners afspraken gemaakt tot afstemming van onderzoeksopdrachten te komen. Hiermee komt eveneens voor lokale overheden informatie beschikbaar, waarvan gebruik kan worden gemaakt bij het formuleren en aanpassen van beleid.

1.2.2 NOC*NSF

NOC*NSF is een overkoepelend orgaan voor sportbonden en rekt zowel de breedtesport als de topsport tot haar takenpakket.

topsport

NOC*NSF Topsport heeft tot doel de topsporter tot grote prestaties te laten komen door optimale omstandigheden te creëren op het gebied van accommodatie, trainingmethode, materiaal, medische begeleiding, zekerheid over studie, werk en huisvesting. NOC*NSF geeft daarbij ondersteuning aan topsportbonden en topsportkader, stelt geld en middelen beschikbaar, voert onderzoek uit en verspreidt kennis en informatie. De topsporter wordt niet alleen geholpen bij alle mogelijke problemen rond het sporten, maar ook met de voorbereiding op een toekomstige maatschappelijke carrière. Onder NOC*NSF Topsport valt ook de voorbereiding en uitzending van de Nederlandse afvaardigingen naar de Olympische Spelen.

breedtesport

Binnen de breedtesport onderscheidt NOC*NSF twee werkvelden: Sportontwikkelingen (kwaliteit en infrastructuur van de sport) en Sport en gezondheid.

NOC*NSF Sportontwikkelingen heeft tot doel het functioneren van lokale sportaanbieders te bevorderen. Speerpunten in het beleid zijn:

- een modern en marktgericht sportaanbod;
- een goed vrijwilligersbeleid bij sportverenigingen;
- een gedeeltelijke professionalisering van het verenigingskader;
- goede opleidingen voor verenigingsbestuurders en sporttechnisch kader;
- de integratie van specifieke groepen;
- het tegengaan van discriminatie en seksuele intimidatie;
- het bevorderen van fair play;
- wettelijke regelingen, de eigen organisatie en de financiering daarvan.

NOC*NSF Sportontwikkelingen ondersteunt organisaties bij het ontwikkelen en uitvoeren van het sportbeleid. Daarnaast wordt onderzoek verricht en kennis en informatie in brede zin overgedragen. Bij de politiek, de overheden en het bedrijfsleven vraagt NOC*NSF aandacht voor de problemen waar veel sportverenigingen mee geconfronteerd worden. Voorbeelden van door NOC*NSF opgezette projecten ten behoeve van de breedtesport zijn het Project Professionalisering in de Sport (PrinS) en het Project Sportinfrastructuur (SPIN).

In het kader van Sport en gezondheid stimuleert NOC*NSF mensen om lichamelijk actief te zijn. In samenwerking met veel organisaties en bedrijven geven zij dit vorm via het programma Nederland in Beweging! Hieronder vallen diverse acties voor specifieke doelgroepen, zoals het scholierenproject Fit & Fun voor jongeren of de regionale campagnes 55-plus in Beweging! voor 55-plussers.

Onder het programma SPORT BLESSURE VRIJ vallen campagnes die gericht zijn op het zoveel mogelijk voorkomen van sportblessures. Daarbij worden niet alleen sporters, maar ook mensen in de gezondheidszorg voorgelicht over blessurepreventie.

Tenslotte heeft NOC*NSF het Manifest Nederland Sportland opgesteld, waarmee NOC*NSF het belang van sport wil uitdragen en iedereen wil uitdagen om te investeren in sport. Centraal in dit manifest staan de thema's Sport en onderwijs, Sportvereniging, Bedrijfsleven, Topsport en Speelveld.

1.2.3 Provinciaal beleid

Voor het provinciaal sportbeleid is de notitie uit 1997 nog richtinggevend. De provincie hanteert daarin de volgende doelstelling: “het vergroten van de deelname aan sportbeoefening met name door gehandicapten, ouderen, allochtonen en jongeren”. De provincie wil dit bereiken door:

- het bevorderen van de kwaliteit van sportverenigingen;
- het leveren van een bijdrage aan de kwaliteit en de kwantiteit van de bovenlokale sportaccommodaties;
- het leveren van een bijdrage aan (grootschalige) sportmanifestaties.

De beleidsregels voor subsidiëring van sportmanifestaties en -accommodaties zijn in 1999 geactualiseerd.

1.2.4 Sport Service Flevoland

Sport Service Flevoland (SSF), voorheen bekend als Steunfunctie Sport Flevoland, geeft mede uitvoering aan het provinciaal sportbeleid. In de meerjarenbeleidsnotitie “Flevo Fit en Vitaal 1999-2002” gaat SSF in op de uitvoering en versterking van het provinciaal sportbeleid. Hierbij heeft deze organisatie de volgende hoofddoelstelling voor ogen: “het bijdragen aan een zinvolle en gezonde (vrije)tijdsbesteding van de inwoners van Flevoland door het uitvoeren van steuntaken op het gebied van sport en bewegen”.

Haar kerntaken liggen op het terrein van sportstimulering/-promotie, beleidsondersteuning/-advisering, deskundigheidsbevordering en communicatie. Ook adviseert SSF de provincie bij bijvoorbeeld aanvragen om accommodatie- en evenementensubsidies.

2 Achtergronden en ontwikkelingen

2.1 Ontwikkelingen van invloed op sport en sportbeoefening

Voor de gemeente Almere is het van belang dat het aanbod van sportvoorzieningen goed aansluit op de wensen en behoeften van haar inwoners. In dit kader worden verschillende instrumenten gehanteerd om het contact met de burger en de sportverenigingen te onderhouden. De werkconferentie “Een nieuw beleid voor Almere” is daar een goed voorbeeld van. Daarnaast is het belangrijk op de hoogte te blijven van trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de sport in Almere, opdat tijdig ingespeeld kan worden op het veranderende sportgedrag van de inwoners.

In de volgende paragraaf wordt aandacht besteed aan de demografische ontwikkelingen in Almere, gevolgd door een nadere beschouwing van de sociaal-culturele en sociaal-economische ontwikkelingen in Nederland. Deze ontwikkelingen bepalen in grote mate de vraag naar sportvoorzieningen in Almere.

2.1.1 Demografische ontwikkelingen

De bevolkingsomvang van Almere is de afgelopen tien jaar verdubbeld tot ongeveer 150.000 inwoners in 2001. Tabel 1 geeft de bevolkingsontwikkeling weer voor de periode 1990-2000, alsmede de prognoses voor 2005, 2010 en de eindfase. Daaruit blijkt dat de sterke groei van Almere zich de komende jaren zal doorzetten. Alhoewel de discussie nog gaande is, wordt verwacht dat Almere uiteindelijk doorgroeit tot een stad van meer dan 300.000 inwoners. Bij het opstellen van deze nota is uitgegaan van onderstaande ontwikkeling.

Tabel 1 Bevolkingsontwikkeling en –prognose gemeente Almere voor de periode 1990 t/m eindfase, op 1 januari van het betreffende jaar

	Almere totaal	Haven	Stad	Buiten	Hout	Poort	overig
1990	71.087	22.355	37.024	11.499	0	0	209
1995	104.549	22.337	58.769	22.592	434	0	417
2000	142.827	22.079	84.169	35.093	1.486	0	0
2005	183.779	23.268	104.188	52.201	2.361	1.761	0
2010	210.418	23.860	107.781	54.785	4.983	19.009	0
eindfase	315.000	25.000	110.000	55.000	50.000	25.000	50.000

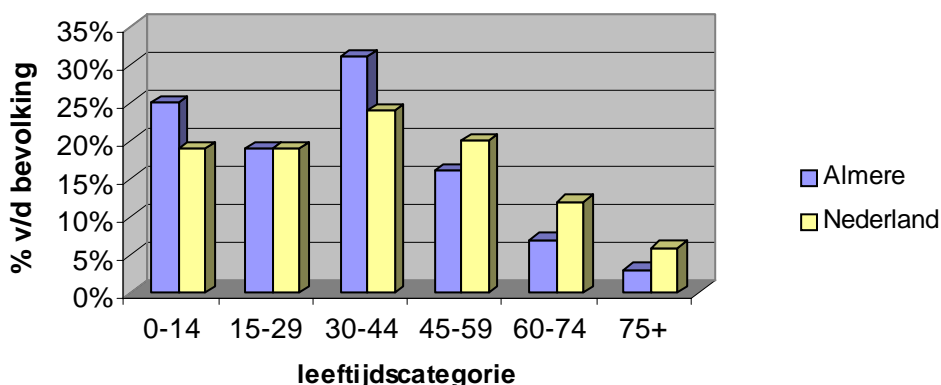
Bron: Gemeente Almere, Dienst Bestuursondersteuning, afdeling Burgerzaken (GBA), prognose van Onderzoek en Statistiek

Met name de stadsdelen Almere Stad, Almere Buiten en Almere Poort laten de eerstkomende jaren een sterke groei van het aantal inwoners zien. In elk stadsdeel bedraagt de absolute groei tot het jaar 2010 ongeveer 20.000 inwoners. In de categorie “overig” is de verwachting voor de ontwikkeling van het stadsdeel Almere Pampus opgenomen. Voor de eindfase wordt in totaliteit een inwoneraantal van 315.000 mensen geraamd. Deze ontwikkeling heeft gevolgen voor de behoefte aan sportvoorzieningen. Enerzijds moet aandacht worden besteed aan

de spreiding en bereikbaarheid van voorzieningen en anderzijds aan het realiseren van nieuwe en, waar mogelijk, intensiveren van bestaande accommodaties.

De samenstelling van de bevolking speelt daarbij eveneens een belangrijke rol. Het sportgedrag van 65-plussers is bijvoorbeeld anders dan dat van jongeren. Ten aanzien van de huidige bevolking kan geconstateerd worden dat Almere wordt gedomineerd door jonge gezinnen. Het aandeel 65-plussers blijft in Almere met 7% ver achter bij het aandeel ouderen in Nederland (14%). Zoals uit figuur 1 blijkt, is de jeugd (t/m 14 jaar) met 25% relatief sterk vertegenwoordigd, evenals de groep van 30 tot 45 jaar. De landelijke trend van vergrijzing en ontgroening zal ook in Almere plaatsvinden, maar later dan in Nederland het geval is. In het stadsdeel Haven is wel nadrukkelijk sprake van vergrijzing. Het aandeel twintigers daalt de komende jaren sterk, terwijl het aandeel veertigers en vijftigers zal toenemen.

Figuur 1 Bevolkingssamenstelling Almere en Nederland op 1 januari 2000

Bron: Stadsenquête Almere 2000 (STOGO onderzoek & advies)

Daarnaast zal rekening worden gehouden met het veranderende sportgedrag van de verschillende leeftijdscategorieën. Ouderen blijven tegenwoordig langer actief, waardoor het relatieve aandeel ouderen in de sportparticipatie zal toenemen. Dit betreft sporten die op hogere leeftijd zijn te beoefenen en waarbij plezier en bewegen centraal staat. Jongeren in de leeftijd van circa 16 jaar zijn daarentegen kwetsbaar als het gaat om deelname aan sport. Op die leeftijd zeggen veel jongeren hun lidmaatschap van een sportvereniging op ten behoeve van andere vormen van vrijetijdsbesteding.

Het aandeel inwoners van etnische afkomst in Almere zal verder toenemen. Onder de allochtone groeperingen zijn het voornamelijk de jongeren die aan sport doen. Allochtone ouderen zijn vaak onbekend met het reguliere sport- en bewegingsaanbod en geven de voorkeur aan sporten binnen de eigen kring.

2.1.2 Sociaal-culturele ontwikkelingen

De hoeveelheid vrije tijd van de Nederlander is de laatste 25 jaar nauwelijks gewijzigd. Per week beschikt men over gemiddeld 47 uur vrije tijd¹. Jongeren van 12 tot 19 jaar hebben gemiddeld genomen de minste vrije tijd, 65-plussers de meeste vrije tijd. Lager opgeleiden hebben in het algemeen meer vrije tijd dan hoger opgeleiden.

De wijze waarop deze vrije uren worden ingevuld, is aan veranderingen onderhevig. Zo maakt het traditionele kostwinnershuishouden steeds meer plaats voor eenpersoonshuishoudens en tweeverdienershuishoudens, waardoor de tijdsdruk binnen het huishouden toeneemt. Voor de sport heeft dit tot gevolg dat men meer vanuit individuele belangen keuzes maakt uit het aanbod van sportvoorzieningen. Naar verwachting zullen individueel te beoefenen en laagdrempelige sporten als wandelen, fietsen, zwemmen en skaten in belangstelling toenemen. Groepsverbanden worden juist meer ongedwongen en ongebonden. Afzonderlijke individuen binden zich echter minder snel aan verenigingen, waardoor de traditionele sportverenigingen onder druk blijven staan.

Naast de individualiseringstendens is er sprake van een vervluchting van de vrijetijdsbesteding. Dat wil zeggen dat men gemiddeld minder tijd besteed aan meer activiteiten. Met name jongeren vertonen een zapcultuur door verschillende sporten uit te proberen. Gelet op de tijdsdruk binnen de gehele samenleving, zal men trachten activiteiten zo veel mogelijk te laten aansluiten. In toenemende mate initiëren scholen buitenschoolse activiteiten op of nabij de school en zoeken toenadering tot sportverenigingen.

De toenemende differentiatie in de vraag naar sport- en bewegingsactiviteiten is eveneens te zien in het aanbod van accommodaties. Steeds vaker worden multifunctionele accommodaties en vrijetijdscentra gerealiseerd, waarin verschillende vormen van sport en vrijetijdsbesteding beoefend kunnen worden. Het accent ligt daarbij op recreatie en entertainment.

Naast bovengenoemde ontwikkelingen dient tevens rekening te worden gehouden met de opkomst van een 24-uurseconomie en de invoering van flexibele werktijden. Hierdoor moet de sport enerzijds in de avonduren concurreren met andere vormen van vrijetijdsbesteding, maar biedt het anderzijds mogelijkheden om activiteiten aan te bieden op andere tijden dan de thans gebruikelijke.

2.1.3 Sociaal-economische ontwikkelingen

De sport heeft zich in de laatste decennia ontwikkeld tot een belangrijke sector in termen van geldstromen en werkgelegenheid. De totale bestedingen van alle huishoudens in Nederland aan sport bedragen ongeveer f 4 miljard (€ 1,8 miljard), zo'n f 600,- (€ 272,-) per huishouden². Het merendeel daarvan heeft betrekking op contributies aan verenigingen. Door gemeenten wordt tezamen ongeveer f 1,9 miljard (€ 862 miljoen) uitgegeven, afgezien van investeringen. Daar staat een bedrag van ruim f 500 miljoen (€ 227 miljoen) aan inkomsten

¹ Vrije tijd is de tijd die overblijft na het voldoen van verplichtingen ten aanzien van arbeid, school, huishoudelijke taken, zorgtaken en persoonlijke verzorging.

² Bron: Sportbeleidsontwikkeling 1945-2000 (W. de Heer, 2000)

tegenover, waardoor de netto-uitgaven van gemeenten *f* 1,4 miljard (€ 635 miljoen) bedragen. Dit komt neer op *f* 87,- (€ 39,-) per Nederlander. Ondanks alle bezuinigingen en taakstellingen in de jaren tachtig en negentig blijft deze gemeentelijke bijdrage per inwoner jaarlijks toenemen.

Het aantal personen dat werkzaam is in de sportsector groeit en bedroeg in 1998 ongeveer 55.000. Dit betreft personeel bij sportverenigingen, sportscholen, maneges, watersportorganisaties, particuliere zwembaden, hallen en jachthavens. Daarnaast zijn ruim 20.000 mensen met een sportgerichte functie werkzaam in sportbonden, zwembaden, gevangenissen, provinciale sportraden en gemeentelijke instellingen. De werkgelegenheid bij toeleveringsbedrijven aan de sport (schoen-/kledingbedrijven, bouwbedrijven e.d.) is hierbij nog buiten beschouwing gelaten.

Binnen de sportsector spelen begrippen als professionalisering, commercialisering en mediatisering een steeds grotere rol. Dit komt vooral tot uiting in de topsport, waar de enorme aandacht van de media commerciële mogelijkheden biedt, maar een professionele organisatie vereist. Maar ook op lokaal niveau vindt commercialisering van de sport plaats gezien de opkomst van commerciële sportcentra en privatisering van gemeentelijke sportaccommodaties.

2.2 Sportmogelijkheden in Almere

In de Stadsenquête 1999 is gevraagd of men voldoende mogelijkheden heeft tot het beoefenen van sportieve activiteiten als wandelen, toerfietsen, hardlopen, skeeleren, mountainbiken, schaatsen en wielrennen. Ruim driekwart van de respondenten gaf een positief antwoord. Volgens 9% is dit deels het geval en 5% zegt dat de mogelijkheden onvoldoende zijn. Dit laatste betreft voornamelijk het schaatsen. Op de vraag welke sport- en recreatievoorzieningen gemist worden, noemde 10% een ijsbaan, 5% een bowlingbaan en 4% een openluchtzwembad. De meerderheid (64%) mist geen sport- en recreatievoorzieningen in Almere.

De uitkomsten van de stadsenquête geven een beeld van wat er leeft onder de bewoners van Almere. Het gemis van bovengenoemde voorzieningen zijn reeds onderwerp van gesprek binnen de gemeente. Voor de ijsbaan en het openluchtzwembad worden bijvoorbeeld haalbaarheidsonderzoeken verricht, terwijl in het centrum van Almere Stad in 2002 op particulier initiatief een bowlingcentrum wordt gerealiseerd.

De sportinfrastructuur van Almere is zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin goed te noemen. De voormalige Rijksdienst voor IJsselmeerpolders heeft onder meer zorg gedragen voor de aanwezigheid van goede basisvoorzieningen. Tegenwoordig is de gemeente zelf verantwoordelijk voor het realiseren van sportvoorzieningen. Een overzicht van de in Almere aanwezige sportaccommodaties is opgenomen in bijlage 2.

De ruimtelijke structuur van Almere biedt daarnaast goede mogelijkheden om het voorzieningenaanbod verder uit te breiden. Enerzijds moet daarbij gedacht worden aan voorzieningen die meer op de bewoners van het stadsdeel zijn gericht en anderzijds aan voorzieningen met

een stedelijk dan wel regionaal karakter. Voor de gemeente ligt hier de taak om zorgvuldig en doelbewust met de beschikbare ruimte om te gaan.

Naast het realiseren en instandhouden van sportaccommodaties worden door zowel gemeente als andere instanties binnen Almere diverse voorzieningen aangeboden, zoals een sportloket voor sportverenigingen, sportstimuleringsactiviteiten en sportkadercursussen. De organisatie van topsportevenementen is van de gemeente overgegaan naar de in 1999 opgerichte Stichting Stadspromotie Almere. In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op deze beleidsonderwerpen. In hoofdstuk 5 komt het voorzieningenbeleid aan de orde.

2.3 Sportdeelname in Almere

2.3.1 Deelname sport algemeen

Zowel in het Vrijtijdsonderzoek van 1995 als in de jaarlijkse Stadsenquêtes worden vragen gesteld over de deelname aan sport in Almere. Hoewel de resultaten moeilijk zijn te vergelijken vanwege een verschillende onderzoeksmethodiek, steekproef en vraagstelling bestaat de indruk dat er sprake is van een dalende tendens in de deelname aan sport.

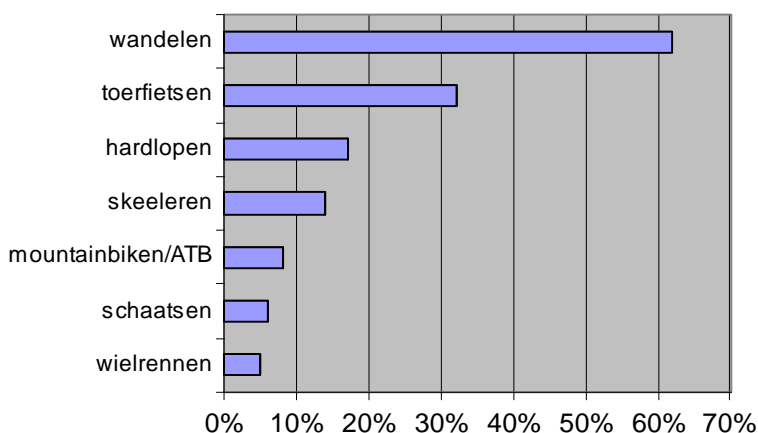
De sportdeelname is deels afhankelijk van het inkomen: met het hoger worden van het inkomen, neemt ook de sportdeelname toe. Binnen de laagste inkomensgroep met een inkomen tot f 1.349,- (€ 612,-), voornamelijk mensen in de leeftijd van 18 tot 30 jaar, is de sportdeelname echter het hoogst (65%). Van de mensen met een inkomen van meer dan f 5.300,- (€ 2.405,-) heeft 63% in 1999 minimaal 12 keer aan sport gedaan. De sportdeelname van de mensen met een inkomen tussen f 1.800,- en f 2.649,- (€ 817,- en € 1.202,-) is het laagst: minder dan 30%.

Van de mensen die het afgelopen jaar minimaal 12 keer aan sport hebben gedaan, heeft bijna de helft dit individueel gedaan (47%). Ongeveer 31% sport voornamelijk bij sportscholen of fitnesscentra. Een iets kleinere groep (28%) heeft het afgelopen jaar gesport als lid van een vereniging en 4% sport via het werk of via school. Bij de leeftijdsklasse van 18 tot 30 jaar sport 43% bij sportscholen of fitnesscentra. Slechts 36% sport individueel.

Met betrekking tot een aantal voorgelegde sportieve activiteiten wordt wandelen³ het meest genoemd (62%). Ook het toerfietsen (32%), hardlopen (17%) en skeeleren (14%) zijn populaire sportieve activiteiten. Wandelen en toerfietsen wordt met name beoefend door inwoners in de leeftijd van 50 tot 70 jaar. Hardlopen en skeeleren zijn sportieve activiteiten die vooral door 18 tot 30-jarigen worden beoefend. De andere voorgelegde sporten (mountainbiken, schaatsen en wielrennen) scoren een percentage van 5 tot 8%.

Figuur 2 Deelname aan sportieve activiteiten in % van de Almeerse bevolking

³ Onder wandelen worden tochten van minimaal 30 minuten verstaan met uitzondering van tochten naar school, werk of winkel.

Bron: Stadsenquête Almere 2000 (STOGO onderzoek & advies)

2.3.2 Deelname georganiseerde sport

In Nederland waren in 1999 ongeveer 4.750.000 sporters aangesloten bij een sportvereniging. Dit komt neer op 30% van de Nederlandse bevolking. In Almere zijn in het jaar 2000 29.765 leden van een sportvereniging geregistreerd, oftewel 21% van de bevolking. De deelname aan de georganiseerde sport blijft derhalve achter bij het landelijk beeld.

De verhouding tussen junioren en senioren is in Nederland de laatste jaren vrijwel constant: 31% is junior (tot 18 jaar) en 69% is senior (18 jaar en ouder). Gezien het gegeven dat Almere een relatief jonge gemeente is, is het niet vreemd dat het aandeel junioren (40%) hoger ligt dan landelijk.

Binnen de georganiseerde sport in Almere is 71% man en 29% vrouw. Landelijk ligt deze verhouding op 64% man en 36% vrouw. Evenals in Nederland blijkt in Almere dat het percentage vrouwen bij de junioren hoger is dan bij de senioren, respectievelijk 31% en 27%. Landelijk is 40% van de junioren en 34% van de senioren vrouw.

Het absolute aantal leden van sportverenigingen blijft groeien, maar minder snel dan de bevolking. De deelname aan georganiseerde sport in Almere, afgezet tegen het aantal inwoners, is in de afgelopen tien jaren afgenomen van 29% in 1990 naar 21% in 2000. Deze daling vond met name in de tweede helft van de jaren negentig plaats en is waar te nemen bij bijna alle takken van sport. De belangrijkste uitzonderingen zijn het schaatsen, hockey en basketbal die in (relatieve) belangstelling zijn toegenomen. Gezien de landelijke ontwikkelingen van individualisering en vervluchtiging van vrijetijdsbesteding is een afname van deelname aan georganiseerde sporten ten behoeve van ongeorganiseerde sporten niet ondenkbaar.

In bijlage 3 zijn de ledenontwikkelingen per tak van sport in Almere opgenomen, alsmede het deelnamepercentage afgezet tegen het landelijk beeld. Op basis van de ledenontwikkelingen

van de verschillende sporten zijn geen eenduidige conclusies te trekken ten aanzien van binnen- en buitensporten of individuele en teamsporten. In alle categorieën zijn (relatieve) stijgingen en dalingen waar te nemen. Dit geldt eveneens voor sporten met een laag of hoog deelnamepercentage van de bevolking. Dit duidt erop dat de Almeerse sportmarkt nog in beweging is en dat verwachtingen voor de toekomst met enige voorzichtigheid moeten worden benaderd.

Onderstaande tabel geeft de top tien van de meest beoefende sporten in georganiseerd verband weer voor Almere en Nederland.

Tabel 2 Top 10 van georganiseerde sporten Almere 1995, 2000 en Nederland 1999

	Almere 1995	Almere 2000	Nederland 1999
1	hengelsport	hengelsport	voetbal
2	tennis	tennis	tennis
3	veldvoetbal	veldvoetbal	gymnastiek/turnen
4	zaalvoetbal	zaalvoetbal	schaatsen
5	gymnastiek/turnen	golf	zwemmen
6	golf	zwemmen	paardensport
7	zwemmen	gymnastiek/turnen	volleybal
8	hondensport	badminton	skiën
9	badminton	schaatsen	golf
10	watersport	watersport	hockey

Bron: Ledenaantallen NOC*NSF 1999 en opgave Almeerse sportverenigingen

Wanneer in Almere de leden van het zaalvoetbal en veldvoetbal bij elkaar worden opgeteld, blijkt het voetbal evenals in Nederland de meest populaire sport te zijn. Voor de hengelsport zijn geen landelijke gegevens beschikbaar, waardoor deze niet in de top 10 van Nederland voorkomt. Uit de top 10 blijkt verder dat golf en zwemmen in Almere in het jaar 2000 zijn gestegen ten koste van gymnastiek/turnen. De hondensport is uit de top 10 verdwenen.

2.3.3 Deelname ongeorganiseerde sport

De individualisering en toenemende differentiatie in de vraag naar sport doen zich ook in Almere voor en zullen naar verwachting doorzetten. Dit heeft gevolgen voor de wijze waarop de inwoners van Almere deelnemen aan sport- en bewegingsactiviteiten. In de vorige paragraaf is reeds geconstateerd dat de deelname aan georganiseerde sporten relatief is afgenomen. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de sportbeoefening in ongeorganiseerd verband in Almere is toegenomen. Hierover zijn echter geen concrete gegevens voorhanden.

De gemeente is zich er dan ook van bewust dat bewegingsactiviteiten bij commerciële aanbieders en in de woonomgeving in toenemende belangstelling staan. Een mogelijk gevolg is dat de druk op de openbare ruimte toeneemt, waardoor conflictsituaties in het gebruik kunnen ontstaan. In dit kader zijn bijvoorbeeld reeds maatregelen genomen om het voorzieningsniveau op de stranden te optimaliseren. Daarnaast wordt middels wandel-, skeeler- en hardlooproutes ingespeeld op de behoeften van de individuele sporter.

3 De gemeente Almere en haar sportbeleid

3.1 Uitgangspunten en doelstellingen

De ambities van de gemeente zijn duidelijk: Almere wil zich profileren als een sportstad. Om daar invulling aan te geven moeten de mogelijkheden van de sport in al haar facetten optimaal worden benut, zowel bij de verdere groei van de gemeente als in de bestaande stad. Terugkijkend op het jonge bestaan van de gemeente, kan geconstateerd worden dat op het gebied van sport - in samenwerking met sportverenigingen en overige partners - al veel is bereikt. Daar kan Almere trots op zijn, maar het is geen reden om zelfgenoegzaam achterover te leunen.

Met een forse groeitaakstelling voor de boeg en de verschillende ontwikkelingen die zich voordoen, liggen er op het gebied van de sport een schone taak en flinke uitdaging te wachten. Voor de gemeente, maar ook voor de vele betrokken partijen.

Het belang van sport en bewegen voor de gezondheid, sociale contacten en zinvolle invulling van de vrije tijd wordt in zijn algemeenheid erkend. Maar ook over de waarde die sport in breder verband kan hebben voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Almere bestaat geen twijfel. Sport en sportactiviteiten worden derhalve aangegrepen om ook andere beleidsdoelen te bereiken, zoals het promoten van de stad en het inzetten van sport voor maatschappelijke doeleinden. Vanuit het sportbeleid mag dit echter niet als een primaire doelstelling van de sport gaan gelden. De gemeente erkent wel de meerwaarde van sport en zal vanuit de gedachte van een integrale aanpak in ondersteunende en faciliterende zin medewerking verlenen aan initiatieven vanuit andere beleidssectoren.

De hoofddoelstelling van het gemeentelijk sportbeleid is:

het stimuleren van de deelname aan sport- en bewegingsactiviteiten en het scheppen en bevorderen van mogelijkheden voor het beoefenen van die activiteiten.

Om deze doelstelling te realiseren zal de gemeente zich vooral richten op het creëren en in standhouden van een goede sportinfrastructuur en kwaliteit van sportbeoefening. Daarbij wordt aandacht besteed aan het aanbod van sportvoorzieningen, de sportvraag, gezondheid, topsport, stedelijke leefbaarheid en ordening in tijd en ruimte. Deze thema's van de sport komen terug in de volgende subdoelstellingen:

- mogelijkheden scheppen voor en stimuleren van recreatie-, wedstrijd- en topsport en daarmee bijdragen aan de passieve sportbeleving;
- nastreven van evenwicht in het beleid voor breedtesport en topsport;
- stimuleren van sportdeelname van alle Almeerders, met specifieke aandacht voor achterstandsgroepen;
- voorwaarden scheppen voor gezonde, goed functionerende en (financieel) zelfstandige sportverenigingen;

- zorg dragen voor een gevarieerd en kwalitatief goed aanbod van binnen-, buiten- en watersportvoorzieningen, verspreid over de stadsdelen en aansluitend op de vraag van de inwoners;
- stimuleren van sportevenementen;
- voorwaarden scheppen voor realisatie van bovenlokale (topsport)voorzieningen;
- optimaal exploiteren van (gemeentelijke) sportaccommodaties.

De hoofd- en subdoelstellingen geven in grote lijnen weer wat in de komende jaren beoogd wordt met het gemeentelijk sportbeleid. Hierbij wordt grotendeels voortgebouwd op het beleid dat in de afgelopen periode is gevoerd, waar nodig aangepast op basis van ervaringen en rekening houdend met de ontwikkeling van Almere.

Voor de wijze waarop het sportbeleid wordt uitgevoerd, worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- het aanbieden van sportactiviteiten en het realiseren en instandhouden van voorzieningen ligt in eerste instantie bij het particulier initiatief, in tweede instantie bij een samenwerkingsvorm tussen de gemeente en de markt en tenslotte bij de gemeente zelf. Dit laatste betreft voornamelijk basisvoorzieningen, zoals realisatie van sportparken, sporthallen en zwembaden;
- de verenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor het eigen functioneren;
- de gemeente stelt zich ten doel ertoe bij te dragen dat de sportverenigingen in staat zijn hun positie als belangrijke pijler van de stad minimaal te handhaven, rekening houdend met de veranderende maatschappelijke context van de verenigingen;
- bij het realiseren van voorzieningen moet rekening worden gehouden met de flexibiliteit om bij te blijven bij ontwikkelingen;
- sport en recreatie dient geïntegreerd te worden in de visies over de structuur en het ruimtelijk ontwikkelingsproces van Almere.

In de volgende hoofdstukken wordt uitgebreid ingegaan op de uitgangspunten voor specifieke onderdelen van het sportbeleid.

3.2 De rol van de gemeente

In de vorige beleidsnota is aangegeven dat het particulier initiatief een nadrukkelijke rol vervult bij het aanbieden van sportieve activiteiten en bij de realisatie en instandhouding van voorzieningen. De reden hiervoor is dat zij bepaalde taken beter kunnen vervullen dan de gemeente. Het aantal spelers op het sportveld neemt echter toe, waardoor het van belang is aan te geven op welke wijze het sportbeleid wordt aangepakt en welke verantwoordelijkheden daaruit voortvloeien voor de betrokken partijen. In deze paragraaf wordt ingegaan op de rol die de gemeente voor zichzelf ziet weggelegd.

➤ *Onderzoek en coördinatie.*

Onderzoek wordt uitgevoerd naar de behoefte aan sportaccommodaties, de verandering in deelname aan sport, en trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de sport. Op basis hiervan kunnen randvoorwaarden opgesteld worden, onder andere als toetsingskader voor particuliere initiatieven.

- *Het stimuleren van sportparticipatie.*
Gestreefd wordt naar een zo groot mogelijke sportdeelname van alle inwoners van Almere. Sport voor achterstandsgroepen, het stimuleren van sportevenementen en het begeleiden en ondersteunen van verenigingen zijn elementen welke deel uitmaken van deze kerntaak. Voorlichting omtrent de mogelijkheden op sportgebied in Almere naar burgers en bedrijven toe speelt daarbij een belangrijke rol.
- *Het fungeren als aanjager, aanstuurder.*
Het aanbieden van sportactiviteiten en het realiseren en instandhouden van voorzieningen ligt in eerste instantie bij het particulier initiatief (marktpartijen en verenigingen). De gemeente zal marktvolgend zijn en randvoorwaarden opstellen. Daar waar het particulier initiatief onvoldoende mogelijkheden biedt, zal de gemeente initiërend te werk gaan en een aansturingsfunctie vervullen.
- *Het tot stand brengen, onderhouden en exploiteren van voorzieningen.*
In samenwerking met marktpartijen moet tijdig ingespeeld worden op de vraag naar sportvoorzieningen. Daar waar het particulier initiatief niet voldoende mogelijkheden biedt, kan de gemeente tot realisatie van voorzieningen overgaan.

Meer dan voorheen wordt een innoverende en regisserende rol vervuld, maar vanuit een pragmatische invalshoek. Dit houdt in dat de nadruk ligt op het op actieve wijze entameren van overleg, stimuleren van samenwerking tussen verschillende beleidspartners, oplossen van knelpunten voor samenwerking en ondersteunen van innovaties. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de deskundigheid en inzicht die bij andere organisaties aanwezig is. Om deze rol te kunnen vervullen moet de ambtelijke organisatie goed op de hoogte zijn van wat er leeft en speelt om de lijnen uit te kunnen zetten en voorwaarden te scheppen.

Om het sportbeleid af te kunnen stemmen op de vraag moet in contact worden getreden met burgers en instellingen. Een grote mate van betrokkenheid en samenspraak in een vroegtijdig stadium vergroot bovendien het draagvlak van de inwoners voor de uitvoering van het beleid. Vraaggericht werken betekent overigens niet dat ieder verzoek wordt ingewilligd. In dit kader draagt de gemeente een eigen verantwoordelijkheid. Wanneer inzicht bestaat in de knelpunten, mogelijke oplossingen en de mening van de burger, wordt onder meer aan de hand van deze beleidsnota bepaald welke rol de gemeente vervult.

Een belangrijk aspect in het vraaggericht functioneren van de gemeentelijke organisatie is derhalve het realiseren en onderhouden van contacten met de betrokkenen in het veld (o.a. inwoners, verenigingen, sportorganisaties, commerciële aanbieders en andere beleidspartners).

3.3 Sport in andere beleidssectoren

Hoewel het stimuleren van deelname aan sport en het scheppen en bevorderen van mogelijkheden om te sporten als primaire doelstelling van het gemeentelijk sportbeleid wordt gezien, wordt de waarde van sport voor het bereiken van andere beleidsdoelen in belangrijke mate

erkend. Eén van de speerpunten van het landelijk sportbeleid is dan ook het inzetten van sport voor het oplossen van maatschappelijke problemen. Daartoe is een integrale aanpak met andere beleidssectoren en een vroegtijdige betrokkenheid van het veld noodzakelijk. Binnen de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling zijn dit bijvoorbeeld de afdelingen Onderwijs en Welzijn. Zoals aangegeven in paragraaf 1.2.1 worden deze gemeentelijke sectoren geacht “sportinclusief” te denken in hun beleidsontwikkeling, hetgeen zal leiden tot een verbreding van het sportbeleid.

De gemeente Almere heeft onlangs besloten tot een bestuursopdracht op het gebied van integraal jeugdbeleid, minderhedenbeleid en sociale cohesie. In de projecten die daaruit voortvloeien wordt door de afdeling Sport, Recreatie en Toerisme geparticipeerd. In dit kader wordt het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verschillende beleidssectoren gezien om initiatieven op deze brede terreinen op te starten en te ondersteunen. Kwaliteit vanuit het oogpunt van sport staat daarbij voorop!

Binnen het sportbeleid wordt wel nadrukkelijk onderscheid gemaakt in achterstandsgroepen (voorzover aanwezig in Almere) en doelgroepen die (onder meer omwille van gezondheid, sociale contacten en zinvolle vrijetijdsbesteding) gestimuleerd worden om aan bewegingsactiviteiten deel te nemen. Het blijft uiteindelijk de keus van de inwoner om een sport te gaan beoefenen.

4 Beleid per deelgebied

4.1 Stimulering sportdeelname

Een zinvolle vrijetijdsbesteding, sociale aspecten en vooral gezondheidsmotieven zijn de belangrijkste redenen (geweest) voor een sportstimuleringsbeleid. Dat beleid krijgt in Almere vorm door ondersteuning van sportverenigingen, het stimuleren van sport- en bewegingsactiviteiten, het aanbieden van voorzieningen en het geven van goede voorlichting. Om dit beleid goed tot zijn recht te laten komen, is een blijvende aandacht voor en profilering van de sportmogelijkheden in Almere vereist.

Het sportstimuleringsbeleid in Almere is gericht op alle inwoners in de Almeerse samenleving. Het sportbeleid richt zich derhalve niet op bepaalde doelgroepen, maar besteedt daar wel aandacht aan. In samenwerking met Recreatie Sport Almere worden bijvoorbeeld wekelijkse sportactiviteiten georganiseerd voor vrouwen, ouderen en jeugd. De organisatie van school-sportactiviteiten ligt bij de sportverenigingen, evenals andere sportstimuleringsactiviteiten, zoals sportevenementen en specifieke kennismakingscursussen en clinics. De sportverenigingen zijn daarmee een belangrijke partner in het sportstimuleringsbeleid.

De organisatie van internationale sportuitwisselingen is in handen van de Stichting Partnersteden Almere (SPA). De gemeente geeft daarbij ondersteuning op organisatorisch, financieel en sporttechnisch gebied. Eenmaal in de vier jaar wordt in Almere een Jeugd Olympiade georganiseerd, waaraan onder meer sporters meedoen uit partnerstad Aalborg en de steden Lancaster en Rendsburg, waarmee Almere vriendschapsbanden heeft. De eerstvolgende Jeugdspelen in Almere vinden in 2002 plaats.

(Internationale) sportuitwisselingen en breedtesportevenementen dragen bij aan de algemene sportbeleving in en van Almere. Deze activiteiten hebben bovendien een toegevoegde waarde op het gebied van sociale contacten, vriendschap en overdracht van cultuur en kennis. Een actieve opstelling op dit terrein wordt dan ook gestimuleerd en ondersteund. Organisaties kunnen in aanmerking komen voor sportsponsoring, mits aan bepaalde criteria wordt voldaan.

Eind 1999 is in het kader van de Tijdelijke Stimuleringsregeling Breedtesport een projectaanvraag ingediend bij het ministerie van VWS. Deze aanvraag is gehonoreerd, waardoor de gemeente voor een periode van 4 jaar (2000-2003) een bijdrage van f 1,1 miljoen (€ 0,5 miljoen) heeft ontvangen. Dit bedrag is door de gemeente verdubbeld. De projectaanvraag dient twee doelen:

- jeugdsportstimulering;
- verenigingsondersteuning (zie paragraaf 4.2).

Ten behoeve van de jeugdsportstimulering zijn in samenwerking met het voortgezet onderwijs concrete projecten opgezet om jongeren meer en bewuster te laten sporten en bewegen. In het kader van sportoriëntatie worden sportverenigingen betrokken bij de lessen lichamelij-

ke oefening. De jongeren komen daardoor in aanraking met een diversiteit aan sporten. Scholengemeenschap Echnaton heeft daarnaast initiatieven genomen tot naschoolse (sport)opvang, het instellen van een sportklas, maar ook specifieke lesprogramma's binnen het VBO en een VMBO-opleiding sport en dienstverlening. Op deze wijze vindt een verbreding van activiteiten en inbedding in bestaande structuren plaats, zodat de continuïteit beter gewaarborgd blijft.

De integratie van de sport binnen het onderwijs vindt ook navolging in de wens van het Regionaal Onderwijs Centrum om een CIOS-opleiding aan te bieden. Daarnaast wordt onderzocht of het mogelijk is de Academie voor Lichamelijke Opvoeding vanuit Amsterdam naar Almere West te verplaatsen. Een dergelijke ontwikkeling betekent een toegevoegde waarde voor het sportklimaat in Almere, met name wanneer bijvoorbeeld leerlingen de opgedane kennis in het kader van stages en projecten kunnen toepassen bij lokale sportverenigingen.

De brede aandacht voor sport heeft in Almere inmiddels geleid tot diverse initiatieven en ideeën vanuit het jeugd-, onderwijs- en welzijnsbeleid of organisaties die zich op die terreinen bewegen. Door het (mede) inzetten van sport- en bewegingsactiviteiten trachten deze organisaties doelen vanuit hun eigen beleidsterrein te verwezenlijken. Een voorbeeld hiervan is de start van het Continental Sport-project in 2001, waarbij, in samenwerking met welzijnsinstelling De Schoor en atletiekvereniging Almere '81, atletiektrainingen en –wedstrijden voor de jeugd worden georganiseerd in Stedenwijk. Tevens kan worden gedacht aan projecten waarin de samenwerking tussen buurt, sportverenigingen en onderwijs centraal staat. De gemeente stelt daarbij randvoorwaarden en voorziet in de accommodatiebehoefte. Een ander voorbeeld is de organisatie van volleybalactiviteiten voor asielzoekers. Deze proeven sluiten aan bij het landelijk sportbeleid, waarbij andere beleidsterreinen worden geacht “sportinclusief” te denken.

Een groot deel van de initiatieven past in de achterliggende gedachte bij de Breedtesportimpuls. Het is binnen de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling de bedoeling dat die activiteiten (als experiment, project of pilot) dan ook worden aangegrepen om ervaring op te doen en zicht te krijgen op welke wijze sport als middel effectief kan worden ingezet. In samenspraak met maatschappelijke organisaties en beleidsafdelingen van de gemeente, kan vervolgens een kader worden vastgesteld op grond waarvan ondersteuning van die activiteiten vanuit het sportbeleid mogelijk wordt.

Verenigingen en instellingen die zich geheel of deels richten op bepaalde doelgroepen kunnen, bij wijze van uitzondering en afhankelijk van de noodzaak, in aanmerking komen voor ondersteuning van gemeentewege. Almere staat daarmee open voor het stimuleren van gehandicaptensport. Voorbeelden hiervan zijn gehandicaptensportvereniging Flevostar en het sportproject dat VSO Het Veer heeft opgezet ten behoeve van moeilijk lerende kinderen. In dit laatste geval wordt accommodatie beschikbaar gesteld.

Uitgangspunten beleid:

- De gemeente voert een algemeen sportstimuleringsbeleid voor alle Almeerders, rekening houdend met de diversiteit aan groepen in de samenleving.
- Bij de uitvoering van het sportbeleid is het doel ('een leven lang sporten en bewegen') leidend en niet de organisatie die de activiteit aanbiedt.

- Het inzetten van sport- en bewegingsactiviteiten als middel om doelen vanuit andere beleidsterreinen dan sport te bereiken, is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de betrokken sectoren.
- Organisaties en instellingen die sportstimuleringsactiviteiten (sportuitwisselingen e.d.) willen opzetten, worden gestimuleerd en onder voorwaarden ondersteund op financieel, organisatorisch en/of sporttechnisch gebied.

Beleidsacties:

1. In vervolg op het Vrijtijdsonderzoek Almere 1995 zal een onderzoek worden uitgevoerd naar de sportdeelname in Almere. Dit onderzoek moet tevens inzicht geven in de ongeorganiseerde sportbeoefening in Almere (zie 4.3).
2. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek kan een deelnota stimulering sportbeleid worden opgesteld.
3. Om te kunnen beoordelen aan welke projecten op het gebied van sportstimulering een gemeentelijke bijdrage wordt verleend, zullen criteria worden uitgewerkt.
4. In samenwerking met maatschappelijke organisaties en andere beleidssectoren zal een beleidskader worden ontwikkeld voor sportactiviteiten met een sectoroverschrijdende doelstelling.

4.2 Breedtesport in verenigingsverband

Het functioneren van sportverenigingen in Almere wordt beïnvloed door een aantal factoren. Het jonge bestaan van Almere heeft voor veel verenigingen tot gevolg dat het ontbreekt aan mensen en families die langere tijd aan een vereniging zijn verbonden. Sterker dan in andere gemeenten ontstaat daardoor een gemis aan mensen die zich van oudsher op vrijwillige basis inzetten voor de sportvereniging. Daarnaast worden de Almeerse verenigingen doorgaans gekenmerkt door de aanwezigheid van relatief veel jeugdleden. De organisatie van de sportvereniging komt door het gebrek aan vrijwilligers en kader onder druk te staan.

Sportverenigingen vormen echter een belangrijke pijler in het maatschappelijke en sportleven van Almere. De gemeente stelt zich derhalve ten doel ertoe bij te dragen dat de verenigingen in staat zijn (en blijven) die functie te vervullen. De verenigingen moeten daarbij bedrijfsmatig en vraaggericht te werk gaan. De rol van de gemeente zal in dit kader gericht zijn op het scheppen van randvoorwaarden, waarbij de nadruk ligt op het structureel verbeteren van het bestuurlijk-organisatorisch functioneren van verenigingen. Dit wordt vorm gegeven door het kader en de vrijwilligers te ontlasten. De prioriteit ligt in eerste instantie bij de (professionele) ondersteuning op financieel-administratief gebied.

Het accent is derhalve verlegd van directe financiële ondersteuning naar ondersteuning bij het zelfstandig goed kunnen functioneren. In plaats van een algemene geldelijke bijdrage in de verenigingsexploitatie worden problemen aan de hand van concrete vragen aangepakt. Daarbij wordt rekening gehouden met de veranderende maatschappelijke context van verenigingen. Ontwikkelingen als individualisering, toenemende concurrentie van andere sport- en vrijetijdsactiviteiten en vermaatschappelijking van de sport zorgen ervoor dat de centrale positie van de georganiseerde amateursport verder onder druk komt te staan.

Het zelfstandig functioneren en de levensvatbaarheid van verenigingen is mede afhankelijk van de omvang van de vereniging. In de afgelopen periode is het gemiddelde ledenaantal per vereniging toegenomen, hetgeen als een gunstige ontwikkeling wordt gezien. De voorkeur gaat dan ook uit naar grote, levensvatbare verenigingen, omdat zij in het algemeen een betere bezetting kunnen realiseren, meer veerkracht aan de dag kunnen leggen en problemen het hoofd kunnen bieden. Daartegenover staat dat aan het bestuur van grote verenigingen meer eisen worden gesteld. Hoewel kleinere verenigingen aantonen dat omvang geen absolute voorwaarde is, kunnen zij het extra moeilijk hebben om orde op zaken te krijgen en in te spelen op veranderende omstandigheden. In die gevallen wordt een pro-actieve houding van de gemeente verlangd door bij het in gang zetten van een ondersteuningstraject een meer actieve en stimulerende rol in te nemen.

De bijdrage van het ministerie van VWS in het kader van de Breedtesportimpuls was enerzijds bestemd voor jeugdsportstimulering (zie 4.1) en anderzijds voor verenigingsondersteuning. Het belangrijkste aspect hiervan betreft het opzetten en inrichten van een sportloket ter ondersteuning en versterking van de lokale sportinfrastructuur. Het loket is begin 2001 in gebruik genomen en moet in de loop der tijd verder worden ontwikkeld.

Bij de opzet van het Almeerse sportloket zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de ondersteuning is *vraaggericht*. Het sportloket zet zich echter actief in om vragen van verenigingen en inwoners te signaleren. Daarnaast worden ontwikkelingen in de markt nauwlettend in de gaten gehouden. De ondersteuning moet een duidelijke meerwaarde zijn voor de vereniging;
- het gemeentelijk sportloket biedt in eerste instantie *zelf geen ondersteuningstrajecten* aan. In Nederland zijn veel organisaties die kennis en ervaring hebben op dit gebied. Het sportloket streeft naar zo veel mogelijk contacten en afspraken met deze instanties, zodat Almeerse sportverenigingen via het sportloket een overzicht krijgen van welke mogelijkheden “op de markt” aanwezig zijn, zoals sportbonden of Sport Service Flevoland;
- indien er geen organisatie aanwezig is die bij een bepaalde vraag van dienst kan zijn, zoekt het loket naar samenwerkingsmogelijkheden met organisaties om een oplossing te vinden. In het uiterste geval zal de gemeente zelf de taak op zich nemen om een vraag of probleem van een vereniging op te lossen;
- de rol van het sportloket is ook het bemiddelen tussen vereniging en ondersteuner. Indien noodzakelijk kan ook financiële ondersteuning worden gegeven aan projecten. Vanzelfsprekend wordt het loket (de gemeente) dan wel op de hoogte gehouden van de voortgang en resultaten;
- hoewel de behoeften/vragen van verenigingen zeer uiteenlopend kunnen zijn, zal van start worden gegaan met de nadruk op drie aandachtsgebieden: werving en behoud van leden, werving en behoud van vrijwillig kader en financieel-administratieve organisatie. Bij de verdere ontwikkeling van het loket worden ook andere aandachtsgebieden zoals horeca en sport-medische zorg in het takenpakket opgenomen.

Om kennis en ervaring op te doen met de opzet en inrichting van het sportloket is een pilot-project opgezet met atletiekvereniging Almere '81. Gedurende een jaar wordt de vereniging door een deskundige intensief begeleid met betrekking tot de organisatie van de vereniging en het werven en behoud van leden en vrijwillig kader. Daarnaast wordt in samenwerking met

een administratiekantoor onderzocht welke werkzaamheden van de vereniging uitbesteed kunnen worden. De kosten van deze dienst zijn voor één jaar voor de gemeente.

Naast het project met Almere '81 loopt nog een aantal andere experimenten met het uitbesteden van ledenadministraties en het (dagelijks) ondersteunen van enkele verenigingen door derden bij het opstellen van beleid en het structureren van de organisatie. De ervaringen met deze experimenten en nog op te starten pilots zullen belangrijke informatie opleveren voor het toekomstige loket. Het welslagen van het sportloket is in belangrijke mate afhankelijk van de behoeften bij de verenigingen en het draagvlak om producten en diensten af te nemen. Tevens is het van belang onder welke voorwaarden de diensten worden aangeboden. Om invulling te geven aan het sportloket wordt een projectmedewerker aangesteld.

In het kader van het PrinS-project van NOC*NSF (Professionalisering in de Sport) neemt voetbalvereniging SV Almere deel aan een landelijk pilotproject, waarbij een verenigingsmanager wordt aangesteld. De kosten worden deels door de gemeente opgebracht. Deze bijdrage wordt in vijf jaar afgebouwd, waarna de verenigingen de kosten voor de verenigingsmanager in het vervolg zelf moeten opbrengen. Een belangrijk aandachtspunt voor het PrinS-project is het verbeteren van de communicatie tussen het bestuur en de leden van een vereniging.

Tijdens de werkconferentie “Een nieuw sportbeleid voor Almere” van medio 2000 hebben de verenigingen te kennen gegeven dat zij mogelijkheden zien om door onderlinge samenwerking en afstemming het sportaanbod te optimaliseren en het eigen functioneren te verbeteren. De verenigingen zijn zich ervan bewust dat de verantwoordelijkheid hiervoor in eerste instantie bij hen zelf ligt. Animo voor het opnieuw oprichten van een sportraad als overkoepelende belangenorganisatie is noch bij de verenigingen noch bij de gemeente aanwezig.

Volgens de verenigingen kan het verbeteren van de promotie onder meer bijdragen aan de sportdeelname in Almere. Met name voor activiteiten waar meerdere verenigingen aan meedoen en sportmogelijkheden in brede zin, zien zij eveneens een rol weggelegd voor de gemeente. De gemeente onderschrijft dat en is daarnaast van mening dat onder meer het organiseren van themabijeenkomsten en het uitgeven van een nieuwsbrief voor sportverenigingen kan bijdragen aan het leggen van contacten binnen de sport. Ten aanzien van dit laatste is in november 2000 gestart met het uitbrengen van Sportinfo, een nieuwsbrief voor sportverenigingen in Almere.

Gezien de reeds bestaande knelpunten ten aanzien van vrijwilligers en bestuurlijk en sporttechnisch kader, kan het aangaan van nieuwe taken voor verenigingen een extra belasting opleveren, waarop zij niet zijn ingesteld. Daarom wordt als voorwaarde gesteld dat de vereniging de organisatie goed op orde moet hebben en voldoende toegerust moet zijn, voordat zij wordt ingezet voor nieuwe beleidsacties. Ten aanzien van het vrijwilligersprobleem wordt in de komende periode de discussie aangegaan met de verenigingen met als doel een structurele oplossing te realiseren. Onderwerp van discussie is bijvoorbeeld de wijze waarop jongeren als actief lid bij een vereniging betrokken kunnen worden middels een financiële tegemoetkoming of opleiding voor een functie binnen de vereniging.

Eén van de signalen waaruit kan blijken dat een vereniging (tijdelijk) niet goed functioneert is het al dan niet nakomen van betalingsverplichtingen. De afgelopen jaren is het aantal knel-

punten op dit gebied enerzijds aanzienlijk verminderd, maar anderzijds was de ernst van sommige probleemgevallen zeer groot. In dit verband zal nauwlettend in de gaten worden gehouden dat geen betalingsachterstanden ontstaan. Waar nodig zal de gemeente betrokken partijen op hun verantwoordelijkheden aanspreken en in voorkomende gevallen maatregelen treffen (bijvoorbeeld stopzetten ingebruikgeving). Wanneer een dergelijke situatie zich onverhoopt voordoet en bij wijze van uitzondering afspraken worden gemaakt over een betalingsregeling, worden daaraan stringente voorwaarden verbonden.

Uitgangspunten beleid:

- Sportverenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor het functioneren en bestaansrecht van de eigen vereniging. Grote, levensvatbare verenigingen worden voorgestaan.
- Verenigingsondersteuning vindt vraaggericht plaats. De gemeente voert daarbij een actief beleid door voorwaarden te scheppen en faciliteiten te bieden. Dit komt het meest concreet tot uiting in de oprichting van het sportloket.
- Initiatieven tot het oprichten van een sportraad worden niet ondernomen c.q. ondersteund.
- Vormen van samenwerking en onderlinge afstemming tussen verenigingen en andere beleidspartners (anders dan een sportraad) worden gestimuleerd en ondersteund.
- Betalingsachterstanden worden niet geaccepteerd en slechts bij uitzondering wordt een betalingsregeling afgesproken.

Beleidsacties:

1. De opzet van het sportloket voor verenigingen wordt in de komende periode verder uitgewerkt. Voorgesteld wordt om daar een projectmedewerker fulltime voor in te zetten.
2. De invulling van het sportloket voor de Almeerse sport wordt vorm gegeven door diverse pilotprojecten en experimenten uit te voeren en te begeleiden.

4.3 Breedtesport buiten verenigingsverband

De ongeorganiseerde sport omvat een breed scala aan sporters en sportaanbieders. Enerzijds heeft het betrekking op die vormen van sport, waarvoor geen specifieke en permanente accommodaties en voorzieningen nodig zijn, zoals toerfietsen, skeeleren en watersport. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de openbare ruimte. Anderzijds is er een breed aanbod van voorzieningen, waarbij het mogelijk is in ongeorganiseerd verband te sporten. Voorbeelden hiervan zijn de sportscholen, fitnesscentra, maneges, particuliere tennisaccommodaties en buurt- en wijkvoorzieningen. Kenmerkend voor dit beleidsonderdeel is dat het om sporters gaat die actief zijn buiten enig formeel verband: de sporter bepaalt en organiseert zelf hoe, waar, wanneer en met wie de sportbeoefening plaatsvindt.

De gemeente is van mening dat de stad voldoende mogelijkheden moet bieden voor het beoefenen van breedtesport buiten verenigingsverband, zowel in de openbare ruimte als bij (commerciële) sportaanbieders. Met betrekking tot de openbare ruimte zijn reeds de volgende acties ondernomen:

- in januari 2001 is de nieuwe fietsbewegwijzering naar sport-, recreatie- en toeristische voorzieningen in Almere gerealiseerd;
- door de Almeerse Schaatsvereniging zijn gemarkeerde skeelerroutes uitgezet;
- voor mountainbikers is in het Kotterbos een gemarkeerde mountainbikeroute uitgezet.

- bij de gemeentelijke informatiecentra en de VVV zijn verschillende wandelroutes en fietsroutes te verkrijgen. Door IVN en Staatsbosbeheer zijn wandelroutes uitgezet;
- in het kader van een pilotproject van de KNAU wordt een hardlooperoute uitgezet.

In relatie tot het Integraal Jeugd Beleid speelt de openbare ruimte een belangrijke rol, aangezien jongeren daar intensief gebruik van maken voor bijvoorbeeld voetbal en skaten. Om een kwalitatief goede inrichting van de woonomgeving te realiseren en een beleid te kunnen voeren dat is toegesneden op het commerciële sportaanbod, is inzicht in de vraag naar en aanbod van de ongeorganiseerde sport van essentieel belang.

De positie van de ongeorganiseerde sport in Almere is op dit moment echter nog onduidelijk. Zowel van de aanbodkant als van de vraagkant ontbreken gegevens om een helder beeld samen te kunnen stellen van de mate waarin de inwoners van Almere in ongeorganiseerd verband (willen) deelnemen aan sport. De reden hiervoor is dat de deelname aan ongeorganiseerde breedtesport zich grotendeels buiten het waarnemingsveld van de gemeente bevindt. Het gebruik van de openbare ruimte ten behoeve van bewegingsactiviteiten alsmede het bezoek aan commerciële sportaccommodaties zijn gegevens die niet met de huidige registratiesystemen worden verzameld. In het kader van de vorige sportnota wordt wel een beleid gevoerd dat rekening houdt met deze groep sporters en recreanten, maar het inzicht ontbreekt om goed in te kunnen spelen op specifieke wensen en behoeften. In dit kader wordt een breed onderzoek uitgevoerd naar de deelname aan sport in Almere (zie 4.1).

Uitgangspunten beleid:

- In het kader van de toenemende differentiatie in vraag en aanbod van sporten in ongeorganiseerd verband wordt meer aandacht gegeven aan breedtesport buiten verenigingsverband.
- De (directe) woon- en leefomgeving zal zo veel mogelijk geschikt moeten zijn of gemaakt worden voor beoefening van een breed scala aan sport- en bewegingsactiviteiten.
- De gemeente vervult een actievere rol in het onder de aandacht brengen van mogelijkheden voor deelname aan ongeorganiseerde sporten in gemeentelijke accommodaties of de openbare ruimte.

Beleidsacties:

1. Eind 2001 is een plan gereed voor recreatief fietsen en skeeleren.
2. Ten behoeve van sportief wandelen en paardensport wordt in 2001 gestart met het opstellen van een plan.

4.4 Topsport

In de nota “Sport in beweging” is aangegeven dat het bij topsport gaat om “sporters (individueel en in teamverband) die op sportgebied prestaties leveren op minimaal nationaal niveau en gemiddeld circa 30 uur per week besteden aan trainings-, wedstrijd- en reistijd om een plaats in de top te bereiken en te behouden”. Met betrekking tot topsport zijn drie onderwerpen van belang:

1. beoefening van topsport (individueel of in teamverband);
2. topsportaccommodaties (zie 5.4);

3. topsportevenementen (zie 4.5).

In deze paragraaf wordt ingegaan op het gemeentelijk beleid ten aanzien van de topsportbeoefening in Almere. Daarbij wordt bovengenoemde definitie voor topsport als uitgangspunt gehanteerd.

Reeds langere tijd bestaat een groeiende belangstelling voor topsport. Overheden, media en bedrijfsleven zien ieder vanuit hun eigen achtergrond de voordelen van deze tak van sport in. Topsport kent dan ook meerdere dimensies en aandachtsvelden. Enerzijds heeft topsport een voorbeeldfunctie en zet het mensen aan tot bewegen. Anderzijds biedt topsport als kijksport een waardevolle vrijetijdsbesteding en kunnen topsport en topsportevenementen een belangrijke bijdrage leveren aan de promotie van een stad. Topsport heeft daarmee eveneens een economische waarde voor een stad.

In de afgelopen jaren is relatief veel aandacht gegeven aan de ontwikkeling van topsport in Almere. Omdat topsport tijd nodig heeft om tot ontwikkeling en wasdom te komen, heeft de gemeente de regievoering voor de topsport op zich genomen. De gemeente heeft daarbij niet alleen een initiërende en stimulerende rol vervuld, maar ook initiatieven van verenigingen ondersteund. De gemeente heeft daarbij als voorwaarde gesteld dat afstemming en samenwerking met de overige verenigingen dient plaats te vinden.

De gezamenlijke inspanningen hebben ertoe geleid dat verschillende verenigingen de stap naar het hoogste niveau hebben kunnen maken of dit naar verwachting binnen redelijke termijn zullen doen. Voorbeelden hiervan zijn Badmintonvereniging Almere, Base en Softballclub Almere '90 en Omniworld (basketbal, volleybal, handbal, voetbal en zaalvoetbal). Met name bij de ontwikkeling van Omniworld heeft de gemeente een belangrijke rol gespeeld.

Een ander gerealiseerd beleidsdoel uit de vorige nota is de vestiging van een Sport Medisch Adviescentrum (in De Gezonde Zaak).

Zoals eerder aangegeven streeft de gemeente naar evenwicht en aansluiting in het beleid voor topsport en breedtesport. De gemeente hanteert daarbij het uitgangspunt dat beide onderdelen van het sportbeleid elkaar versterken en dat een goede samenwerking en wisselwerking onontbeerlijk is voor een gezond en duurzaam sportklimaat. Erkend wordt dat topsport onmiskenbaar positieve effecten heeft op de beoefening en beleving van de breedtesport, maar dat het bestaansrecht van de topsport (de punt van de piramide) vooralsnog toch afhankelijk is van een nadrukkelijke samenwerking met de basis, de breedtesport. In dat geval kunnen potentiële topsporters 'binnen de eigen stad' doorstromen. Verankering van de topsport binnen het sport- en maatschappelijke leven van Almere wordt dan ook als harde voorwaarde gesteld.

Individuele topsporters op het hoogste niveau hebben via het Olympisch Steunpunt Zwolle/Flevoland, op basis van richtlijnen van NOC*NSF, mogelijkheden tot ondersteuning en begeleiding. Daarnaast zijn de volgende initiatieven genomen:

- in mei 1999 heeft de gemeente het Topsportplatform opgericht. Dit platform fungeert als een klankbord voor het opstellen en uitvoeren van het gemeentelijk topsportbeleid.

- in november 1999 is op initiatief van de Vereniging Bedrijfskring Almere (VBA) en de gemeente het Fanny Blankers Koen Almere Topsportfonds ingesteld. Dit fonds heeft tot doel potentiële topsporters te ondersteunen bij de opleiding en begeleiding. Het Topsportplatform heeft tot taak advies uit te brengen over de aanvragen voor bijdragen uit het FBK Fonds.

Om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit het FBK Fonds moet de aankomende topsporter aan verschillende criteria voldoen, die door het Topsportplatform zijn vastgesteld. De aanvraag moet tevens voorzien zijn van een motivatie en een financiële onderbouwing van de te maken kosten. De VBA topsportcommissie beheert het fonds.

Het succesvol uitvoeren van het topsportbeleid is mede afhankelijk van initiatieven en inzet van meerdere partijen. Een goed voorbeeld van ondersteuning van sporters is de topsportklas van het Echnaton, waarin leerlingen in staat worden gesteld (top)sport en opleiding goed te combineren. Een deel van de subsidie in het kader van de Breedtesportimpuls wordt aan dit initiatief besteed. Per 1 september 2001 is het Echnaton bovendien een officiële LOOT-school (Landelijk Overleg Onderwijs en Topsport), waardoor met Lelystad in Flevoland twee LOOT-scholen aanwezig zijn. Een ander voorbeeld is de mogelijke oprichting van een sector Sport en Bewegen binnen het VMBO. Een dergelijke opleiding heeft bovendien een bredere uitstraling voor de gemeente. De gemeente zal ten aanzien van dergelijke ontwikkelingen zo nodig en mogelijk een ondersteunende rol vervullen.

Gedegen en goed onderbouwde plannen van sportverenigingen voor topsportontwikkeling worden in overweging genomen. Voorwaarde daarbij is dat minimaal op landelijk niveau kan worden gepresteerd. Omdat topsportprojecten vergaande consequenties kunnen hebben ten aanzien van accommodatie en financiën, speelt het realiteitsgehalte van het plan uiteraard een belangrijke rol. De gemeente zal het plan dan ook beoordelen op sporttechnische, organisatorische en financiële haalbaarheid. Dit betekent dat inzicht wordt gevraagd in het functioneren van de vereniging, de topsportambities, draagvlak, daadkracht, financiën, ondersteuning door de vereniging zelf, ondersteuning door derden (o.a. bond) en de opzet van het project. Het mogelijk unieke karakter van een voorziening kan daarnaast van doorslaggevend belang zijn. Bij de beoordeling van de plannen is eveneens een rol weggelegd voor het Topsportplatform.

Bij instemming met het plan zal gemeentelijke ondersteuning verleend worden in de sfeer van het beschikbaar stellen van een accommodatie dan wel een bijdrage leveren aan de investering (zoals bij de realisatie van de bowlshal) of eventueel ondersteuning in financiële zin. Om adequaat te reageren op verzoeken voor ondersteuning van topsportplannen dient in de komende periode een concreet kader uitgewerkt te worden.

Uitgangspunten beleid:

- Topsport moet een duidelijke samenhang vertonen met en draagvlak vinden in de breedtesport.
- Initiatieven van verenigingen voor topsportontwikkeling worden indien mogelijk ondersteund mits aan bepaalde criteria wordt voldaan.
- Het Topsportplatform en het FBK Topsportfonds zijn de instrumenten om uitvoering te geven aan het beleid om talenten te ondersteunen.

Beleidsacties:

1. Het uitwerken van een notitie over gemeentelijke ondersteuning van topsportplannen van verenigingen (criteria, randvoorwaarden, mogelijke ondersteuning en dergelijke).

4.5 Sportevenementen

Eén van de instrumenten om Almere als (sport)stad te profileren is het organiseren van sportevenementen. Met grootschalige evenementen als de Holland Triathlon, de Holland Cup, de Almere Marathon, de Powerboatraces en het aandoen van Almere door Olympia's Tour heeft Almere op dit gebied inmiddels een goede reputatie opgebouwd. Jaarlijks trekken deze sportevenementen vele bezoekers vanuit heel Nederland. Maar ook de kleinschalige breedtesportevenementen dragen bij aan het beeld van Almere als sportstad. De sportverenigingen en infrastructuur van Almere bieden daarvoor een goede basis.

De beweegredenen voor het laten plaatsvinden van sportevenementen is divers:

- net als topsport hebben sportevenementen een voorbeeldfunctie voor de inwoners van Almere en gelden zij als instrument voor het sportstimuleringsbeleid;
- sportevenementen zijn een belangrijk middel voor sportverenigingen om zich te profileren;
- sportevenementen dragen bij aan de promotie van Almere in het algemeen en als sportstad in het bijzonder;
- sportevenementen hebben een recreatieve functie voor de bezoekers;
- sportevenementen hebben een economische waarde voor Almere.

In het kader van het sportevenementenbeleid worden twee verschijningsvormen onderscheiden: breedtesportevenementen en topsportevenementen.

Breedtesportevenementen die in Almere worden gehouden moeten minimaal betrekking hebben op een sport die binnen de gemeente (in verenigingsverband) wordt beoefend. Doorgaans worden deze evenementen dan ook door de verenigingen zelf geïnitieerd of in een enkel geval door een landelijke organisatie, zoals bij de Holland Cup. Voor de vereniging betreft dit meestal bijzondere toernooien, waarbij zij de mogelijkheid hebben een sportsponsorbijdrage van de gemeente te ontvangen. Daarvoor dient het breedtesportevenement te voldoen aan criteria.

De financiële ondersteuning van breedtesportevenementen wordt in de komende periode door de gemeente voortgezet. Verzoeken om een bijdrage moeten voorzien zijn van een gedetailleerde omschrijving van het evenement (gericht op omvang, aard, locatie en doelgroep), waaruit de meerwaarde van het sportevenement voor Almere blijkt. Het verzoek dient vergezeld te gaan van een publiciteitsplan en een begroting, waarin de eigen bijdrage en de bijdrage van deelnemers en derden is opgenomen.

De topsportevenementen onderscheiden zich van de breedtesportevenementen, doordat de deelnemers topsport beoefenen. Doorgaans kunnen deze evenementen rekenen op een bredere en grotere media aandacht en publieke belangstelling. Afhankelijk van de aard van het eve-

nement is de organisatorische en financiële impact eveneens van grotere orde. Het kan gaan om indoor- en outdoor-evenementen op nationaal of internationaal niveau. Een afwijkend evenement, maar niet minder belangrijk, zijn de jaarlijkse sportverkiezingen, gericht op de Almeerse topsporters.

De organisatie van topsportevenementen is veelal in handen van specifieke stichtingen, landelijke organisaties of samenwerkingsverbanden. Aan de organisatiegraad en kwaliteit van deze organisaties moeten hoge eisen worden gesteld. De gemeente is bereid ook aan de sportevenementen (financiële) ondersteuning te verlenen, mits aan bepaalde criteria wordt voldaan en het evenement past binnen het beleid. Een voorbeeld hiervan is de gemeentelijke bijdrage aan de professionalisering van de organisatie van de Holland Triathlon, waarvoor via de KNAU een manager is aangetrokken. Topsportevenementen maken eveneens deel uit van het Omniworldconcept. Hierover zijn in het kader van de gemeentelijke ondersteuning voor dit project afspraken gemaakt.

In 1999 is de verantwoordelijkheid voor alle algemene promotieactiviteiten van de gemeente neergelegd bij de Stichting Stadspromotie Almere (SSA). Daarbij is de organisatie van een aantal topsportevenementen eveneens overgedragen met inbegrip van een geormerkt budget. Met de SSA vindt inmiddels regelmatig en constructief afstemmingsoverleg plaats over het beleid van de topsportevenementen, waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor de beleidsmatige toetsing van de evenementen en de SSA verantwoordelijk is voor de regie van de topsportevenementen op het gebied van acquisitie, coördinatie, afstemming, promotie en begeleiding van het evenement. Aangezien het aantal topsportevenementen in Nederland beperkt is, wordt een veelzijdig aanbod van topsportevenementen in Almere van belang geacht met de nadruk op kwaliteit en (inter)nationale uitstraling.

De schaal van bepaalde activiteiten is soms dermate groot dat dit gedurende het evenement een zware druk legt op de dagelijkse gang van zaken binnen de gemeente. Om een en ander vlot en rustig te kunnen laten verlopen is een goede afstemming van evenementen (vooraf) en coördinatie van werkzaamheden vanuit de gemeente van groot belang. Uiteraard is dit niet beperkt tot de sportieve evenementen, maar strekt dit ook uit naar andere terreinen, zoals bij culturele evenementen.

Om maximaal effect te hebben van evenementen is behoefte aan een integraal marketing & promotieplan voor evenementen op het gebied van sport, recreatie, toerisme, kunst en cultuur. In dit plan moet onder meer aandacht worden besteed aan de wijze waarop Almere zich wil profileren, hoe het aanbod van evenementen samengesteld moet zijn en welke criteria aan evenementen worden gesteld.

Uitgangspunten beleid:

- De beleidsmatige regievoering over het (sport)evenementenbeleid blijft een verantwoordelijkheid van de gemeente.
- De verantwoordelijkheid voor breedtesportevenementen ligt bij de gemeente.
- Er dient gemeentebreed een goede afstemming plaats te vinden (in tijd en locatie) van evenementen die van invloed kunnen zijn op de dagelijkse gang van zaken in de gemeente.

- Om voor gemeentelijke ondersteuning van breedtesportevenementen in aanmerking te komen moet onder meer aan de volgende criteria worden voldaan:
 - de sport dient minimaal (in verenigingsverband) in Almere beoefend te worden;
 - het evenement moet minimaal een regionale uitstraling hebben;
 - het verzoek moet voorzien zijn van een gedetailleerde omschrijving van het evenement, een publiciteitsplan en een begroting.
- Aanvragen van SSA ten behoeve van gemeentelijke bijdragen aan topsportevenementen worden getoetst op aspecten als het belang van het topsportevenement voor de gemeente Almere, de relatie met de lokale breedtesport en de belangstelling van het publiek.
- Het aanbod van topsportevenementen in Almere wordt gekenmerkt door veelzijdigheid, kwaliteit en (inter)nationale uitstraling.

4.6 Voorlichting en communicatie

De uitvoering en eventuele bijstelling van het gemeentelijk sportbeleid is alleen mogelijk wanneer duidelijk inzicht is in de wensen en behoeften van de verschillende betrokkenen, zoals de inwoners, de verenigingen, commerciële marktpartijen en het ambtelijk apparaat. Dit vereist echter een goede communicatie waarin sprake is van tweerichtingsverkeer tussen betrokkenen.

De gemeente is en blijft verantwoordelijk voor de voorlichting over de mogelijkheden voor sportbeoefening in Almere. Daartoe worden gerichte vragen (per telefoon, balie of e-mail) beantwoord en worden brochures uitgegeven, zoals ‘Almere Sportief’, waarin informatie over de sportmogelijkheden en –voorzieningen zijn opgenomen, of ‘Sportinfo’, een nieuwsbrief voor verenigingen. Daarnaast fungeert de medewerker van het sportloket als een belangrijk aanspreekpunt voor sportverenigingen met vragen.

Naast de schriftelijke voorlichting en het sportloket wordt voor de verenigingen tweemaal per jaar een gelegenheid gecreëerd waarin zij elkaar kunnen ontmoeten, eenmaal een inhoudelijke bijeenkomst en eenmaal een bijeenkomst met een meer sociale functie. Jaarlijks wordt in het voorjaar een bijeenkomst met de verenigingen belegd met als doel discussie te kunnen voeren over onderwerpen die voor meer verenigingen aan de orde zijn. Deze bijeenkomst zal plaatsvinden in het kader van een Almeerse ‘Dag van de Sport’. Het tweede moment is de verkiezing van de sportman, sportvrouw, sportploeg en sporttalent van Almere tijdens de Sportverkiezingen, die jaarlijks in de derde week van december plaatsvinden.

Tenslotte wordt in 2002 de website van de gemeente Almere uitgebreid met informatie over de sportmogelijkheden binnen de gemeente. Doelstelling van de website is het verbreden en verbeteren van de dienstverlening aan de burgers van Almere. De website gaat in op de belangrijkste vragen die aan de gemeente worden gesteld op het gebied van sport, recreatie en toerisme. In eerste instantie zal de website vooral informatief zijn.

Uitgangspunten beleid:

- Voorlichting over de algemene sportmogelijkheden in Almere is onder meer een taak van de gemeente.

Beleidsacties:

- In het voorjaar van elk jaar wordt in het kader van een ‘Dag van de Sport’ een bijeenkomst georganiseerd voor de verenigingen met als doel discussie te voeren over voor de verenigingen relevante onderwerpen.

5 Voorzieningenbeleid

In dit hoofdstuk wordt eerst een aantal algemene uitgangspunten besproken ten aanzien van het instandhouden, ontwikkelen en realiseren van (materiële) sportvoorzieningen. Vervolgens wordt per soort voorziening beschreven wat de huidige stand van zaken is en welk beleid voor de komende periode wordt gevoerd. Daarbij is rekening gehouden met actuele en verwachte ontwikkelingen en de normen die gehanteerd worden ten aanzien van het gebruik van sportvoorzieningen. Het aanbod van voorzieningen is zeer divers, variërend van de openbare ruimte tot grootschalige, commerciële topsportaccommodaties.

Ten aanzien van de behoefteraming van de accommodaties en de planning van voorzieningen is voor de periode tot en met 2010 uitgegaan van de prognoses van Bureau Onderzoek en Statistiek van de gemeente Almere. Voor de eindfase is de bevolkingsontwikkeling van geheel Almere in beschouwing genomen, inclusief de stadsdelen Almere Poort, Almere Pampus en Almere Hout. In totaal wordt voor de eindfase uitgegaan van 315.000 inwoners. Een meer uitgebreide beschrijving van de demografische ontwikkelingen in Almere is te lezen in paragraaf 2.1.1.

5.1 Algemeen

Voorzieningen vormen een belangrijk onderdeel van het totale sportbeleid. Het stimuleren van deelname aan sportieve activiteiten heeft immers weinig zin, wanneer de omstandigheden ontbreken om die activiteiten te kunnen beoefenen. De gemeente stelt zich dan ook tot doel actief bij te dragen aan een voldoende aanbod van kwalitatief goede sportaccommodaties.

De differentiatie in vraag naar en aanbod van sportvoorzieningen is groot en zal naar verwachting alleen maar toenemen. Het veranderende sportgedrag van Nederlanders heeft tot gevolg dat bij de beleidsontwikkeling en de realisatie en exploitatie van voorzieningen de nodige flexibiliteit ingepast moet worden om in te kunnen blijven spelen op trends en ontwikkelingen. Dit sluit aan bij de wens van het gemeentebestuur om het aanbod van sportvoorzieningen, net als bij andere voorzieningen, vraaggericht op te zetten. Van de ambtelijke organisatie wordt daardoor vereist dat zij continu op de hoogte is van de ontwikkelingen in de Almeerse markt. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden in basisvoorzieningen, waarbij het benodigde aanbod afhankelijk is van de omvang van de bevolking, en grootstedelijke voorzieningen, die op basis van de omvang en de ambitie van de stad wenselijk zijn voor het voorzieningenpakket. Bij dit laatste kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een overdekte ijsbaan.

Het gemeentebestuur heeft uitgesproken de komende jaren, naast een blijvend hoge kwaliteit in de ontwikkeling van de stad, de aandacht meer te richten op de kwaliteit van het beheer. Voor de sportvoorzieningen is dit een belangrijk aandachtspunt. Dit betreft niet alleen de fysieke instandhouding van de accommodaties, maar ook de kwaliteit van de voorzieningen op sport- en markttechnisch gebied.

In de werkconferentie “Een nieuw sportbeleid voor Almere” is uitgebreid aandacht besteed aan het accommodatiebeleid van de gemeente. De sportverenigingen hebben daarbij te kennen gegeven dat de gemeente aandacht dient te schenken aan:

- het onderhoud en de schoonmaak van de bestaande accommodaties;
- de huisvesting van de “kleine sporten”;
- de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de accommodaties;
- de sociale veiligheid op en rondom de accommodaties;
- het gezamenlijk gebruik van de accommodaties.

Het aspect van de toegankelijkheid en de bereikbaarheid heeft betrekking op het ontbreken van duidelijke bewegwijzering, openbaar vervoer en meer in het algemeen de afstand tot de complexen. Vooral voor de jeugd acht men dit een probleem. Ten aanzien van het spreidingsbeleid zal bij de discussie over de uiteindelijke situering van de accommodaties verschillende overwegingen een rol spelen, zoals de sporttechnische randvoorwaarden, de bereikbaarheid (in relatie tot het verwachte gebruik), de gewenste flexibiliteit in de inrichting en de ruimtelijke en financiële mogelijkheden. Uiteraard wordt de behoefte aan bepaalde takken van sport en de grootte van een vereniging met het oog op haar draagvlak en functioneren eveneens meegenomen in de discussie. De andere punten komen in het vervolg van dit hoofdstuk aan bod.

Bij het realiseren van voorzieningen is steeds meer de clustering van voorzieningen aan de orde, zowel onder één dak als op een sportpark. De voordelen van clustering hebben onder meer betrekking op synergievoordelen ten aanzien van bijvoorbeeld energie en beheer, verlagening van de investeringskosten (gedeelde muren en medegebruik van voorzieningen) en de infrastructuur. Met name voor Almere West en Hout wordt uitgegaan van grootschalige complexen met verschillende voorzieningen. Bundeling van voorzieningen voor verschillende beleidsvelden (sport, onderwijs en welzijn) komt steeds vaker voor, evenals de combinatie van gemeentelijke en commerciële activiteiten. Met name de Brede Schoolgedachte wordt op grote schaal in Nederland onderzocht en gerealiseerd. Waar mogelijk wordt de aanpak van clustering in Almere al toegepast, zoals in Almere Haven waar (indien mogelijk) verdere clustering van sportaccommodaties zal plaatsvinden.

De differentiatie in het aanbod van sportvoorzieningen uit zich niet alleen in de verscheidenheid aan accommodaties voor verschillende vormen van sport, maar ook in de eigendomsverhoudingen en beheersstructuren. In toenemende mate begeven zich naast de gemeente ook particuliere en commerciële sportaanbieders op de markt, die zich in meer of mindere mate op een bepaald segment van de sport richten. Ten aanzien van de ontwikkeling en realisatie van voorzieningen wordt de bestaande lijn voor de komende jaren voortgezet. Dit houdt in dat de realisering, maar ook de exploitatie, van voorzieningen zoveel mogelijk wordt overgelaten aan het particulier initiatief. De gemeentelijke bemoeienis is gericht op het voeren van een voorwaardenscheppend beleid met als doel investeringen te genereren binnen het vastgestelde kader. Van de gemeente wordt derhalve een actieve en stimulerende houding verwacht bij het benaderen van marktpartijen en sportverenigingen.

Wanneer het particulier initiatief geen interesse of mogelijkheden heeft voor de aanleg van voorzieningen, en de behoefte voldoende dringend is, wordt onderzocht in hoeverre een vorm van Publiek Private Samenwerking (PPS) mogelijk is. Daarbij worden combinaties van com-

merciële en niet-commerciële voorzieningen niet bij voorbaat uitgesloten. Een goed voorbeeld hiervan is de geplande realisering van het Omniworldcomplex. Indien ook een PPS-constructie is uitgesloten wordt zelf het voortouw genomen en geïnvesteerd en/of geëxploiteerd. Op termijn worden accommodaties zo mogelijk afgestoten. Ter bevordering van het particulier initiatief zal in voldoende mate ruimte gereserveerd worden op aantrekkelijke locaties. Tenslotte kan ertoe worden overgegaan meer gebruik te maken van zogenaamde ‘onrendabele top’ investeringen om ervoor te zorgen dat marktpartijen een gezonde exploitatie kunnen voeren zonder subsidie van de gemeente.

In de afgelopen jaren zijn gemeentelijke taken en voorzieningen geprivatiseerd, bijvoorbeeld door de tennisparken en een aantal kleed- en clubgebouwen over te dragen aan de verenigingen. Daarnaast is de exploitatie van de zwembaden overgedragen aan Sportfondsen Almere b.v. en is een groot deel van het onderhoud van de sportvelden uitbesteed aan SportGroen.

Hoewel de gemeente van mening is dat de sportverenigingen bij de instandhouding van het voorzieningenaanbod een medeverantwoordelijkheid hebben, leent niet elke situatie zich voor privatisering. Maatwerk per specifiek geval moet aantonen of sprake is van een reële mogelijkheid tot het overdragen van taken en voorzieningen aan verenigingen. Daarbij spelen zaken als draagkracht van de vereniging, de aard van de accommodatie en de condities waaronder overdracht plaatsvindt een belangrijke rol. De gemeente wil voorkomen dat verenigingen nog verder onder druk komen te staan of dat de kwaliteit van de voorziening (op termijn) in het gedrang komt.

Uitgangspunten beleid:

- Het aanbod en de diversiteit van de voorzieningen moeten in verhouding staan met het aantal inwoners van Almere en zo goed mogelijk aansluiten bij de wensen en behoeften.
- De gemeente fungeert als regisseur bij de ontwikkeling van het voorzieningenaanbod. Daartoe wordt het volgende beleid gevoerd:
 1. realisatie en exploitatie van voorzieningen wordt in eerste instantie overgelaten aan het particulier initiatief, waarbij de gemeente randvoorwaarden stelt;
 2. indien het particulier initiatief zich niet aandient, zal de gemeente voor zover mogelijk de markt actief benaderen (acquisitie);
 3. wanneer het particulier initiatief onvoldoende mogelijkheden heeft, wordt gezien of een vorm van Publiek Private Samenwerking mogelijk is;
 4. in het laatste geval zal de gemeente zelf voorzieningen ontwikkelen en exploiteren (voornamelijk basisvoorzieningen);
 5. zo mogelijk worden voorzieningen weer afgestoten.
- Er moet ruim voldoende draagvlak zijn voor het exploiteren van voorzieningen.
- Particuliere initiatieven moeten passen binnen het beleid en worden per geval beoordeeld.
- Sportaccommodaties worden, met inachtneming van de uitgangspunten voor de verschillende soorten voorzieningen, zoveel mogelijk geconcentreerd gerealiseerd.
- Mogelijke combinaties met andere (gemeentelijke of commerciële) voorzieningen worden nagestreefd, onder meer vanwege beheersvoordelen en flexibiliteit in toekomstig gebruik.
- De kwaliteit van voorzieningen (service, schoonmaak, onderhoud en sporttechnische eisen) moet gewaarborgd blijven.

Beleidsacties:

1. Voor de instandhouding van de gemeentelijke voorzieningen wordt een (actueel) vervangings- en grootonderhoudsprogramma opgesteld.
2. De behoefteeraming en planning van voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en vertaald naar het Meerjaren Investeringsprogramma.
3. Geplande voorzieningen worden integraal opgenomen in het ruimtelijke ontwikkelingsproces. Reserveringen worden vastgelegd in bestemmingsplannen.

5.2 Binnensportaccommodaties

Tot de categorie binnensportaccommodaties worden gymnastieklokalen, sportzalen en sporthallen gerekend. Het huidige accommodatiebestand telt 57 gymnastieklokalen, waarvan 21 in verhuur, en de volgende sportzalen en sporthallen:

	<i>Sportzalen</i>	<i>jaar</i>
1	Sportzaal Buiten	1984
2	Sportzaal Waterwijk	1984
3	Sportzaal Kruidenwijk	1986
4	Sportzaal Literatuurwijk	2001

	<i>Sporthallen</i>	<i>jaar</i>
1	Sporthal Haven	1978
2	Sporthal Stedenwijk	1982
3	Sporthal Buiten	1984
4	Sporthal Centre Point	1985
5	Sporthal Waterwijk	1986
6	Parkonhal	1994
7	Sporthal Fanny Blankers-Koen	2000

Met uitzondering van de Parkonhal en Centre Point betreft dit gemeentelijke sportaccommodaties. Sporthal Waterwijk is aangewezen en ingericht voor topsport en vraagt derhalve om bijzondere aandacht. De in de vorige nota voorgenomen realisatie van een nieuwe sporthal in Almere Stad Oost is niet doorgegaan. In plaats daarvan is de huur van Centre Point gecontinueerd en is op het Fanny Blankers-Koen Park een nieuwe sporthal gerealiseerd. De Parkonhal is eigendom van een stichting, die voor het beheer en de exploitatie zorgt.

De eigenaar van Centre Point heeft aangegeven het complex te willen verkopen en de locatie te benutten voor herontwikkeling. Hier is positief op gereageerd, mits een alternatief voor de sporthal en tennishal aanwezig is. Daarnaast zal ook voor de squashbanen, in combinatie met de tennishal, naar een alternatief gezocht moeten worden. Met betrekking tot de sporthal komt zaalruimte vrij, wanneer de topsporthal van Omniworld in Almere Poort in 2003/2004 is gerealiseerd. Hierover vindt in september 2001 definitieve besluitvorming plaats. Daarnaast dient onderzocht te worden in hoeverre particulier initiatief aanwezig is om op een andere locatie een tennishal te realiseren.

Uitgaande van één sporthal per 25.000 inwoners is in 2004 behoefte aan 7 sporthallen voor de breedtesport. Door de realisatie van de topsporthal in Almere Poort komt sporthal Waterwijk vrij en zou de huur van Centre Point kunnen worden stopgezet. Daarnaast wordt volgens planning in Almere Buiten-Oost in 2004 een nieuwe sporthal opgeleverd. Om een tekort aan capaciteit op te vangen, zal onderzocht worden of de combinatie van een gymnastieklokaal voor het basis of voortgezet onderwijs tot een sporthal mogelijk is. Op deze wijze worden, tegen beperkte meerkosten, accommodaties gerealiseerd met een meerwaarde voor verenigingsgebruik. Eventuele overcapaciteit in 2004/2005 zal benut worden voor de eerste behoefte uit Almere Poort. Tenslotte wordt in 2002 in Tussen de Vaarten een nieuwe sportzaal in gebruik genomen, gevolgd door een nieuwe sportzaal in 3O in 2003 en in 3T in 2004. Bij de nieuwe vestiging van het Voortgezet Onderwijs in Stedenwijk/Literatuurwijk wordt in 2004 een sportzaal of sporthal gerealiseerd.

Met betrekking tot de sporthal in Almere Haven wordt een onderzoek verricht naar verplaatsing van het gehele sportcomplex, waarvan de sporthal deel uitmaakt.

In bijlage 4 is een behoefteraming opgenomen voor de sporthallen en sportzalen, gericht op het verenigingsgebruik gedurende de avonden op weekdays en de uren in het weekend. Afhankelijk van de ontwikkeling van het gebruik (met een groei van 3% of 5%) wordt bepaald in welk jaar een nieuwe sporthal of sportzaal gerealiseerd dient te zijn om overbezetting te voorkomen. Daarbij geldt het uitgangspunt dat de wijze van ingebruikgeving van sporthallen erop gericht is te komen tot een optimale bezetting, bijvoorbeeld door verhuur in bloktijden. Voor sporthallen wordt gestreefd naar een bezettingsgraad van 100% van maandag tot en met vrijdag van 17.00 tot 23.00 uur (in de zaalperiode van oktober tot en met maart).

De gemeentelijke beheerders hebben vanaf 1994 een grote mate van zelfstandigheid in en verantwoordelijkheid voor het beheer en exploitatie van de sporthallen. De basis daarvoor is gelegen in zogenaamde zelfbeheercontracten, die met hen zijn gesloten. Deze wijze van werken is in de afgelopen jaren als positief ervaren. De gemeente ziet dan ook geen aanleiding in deze situatie verandering aan te brengen.

Voor de verhuur van de zaalruimte wordt door de gemeente een bepaalde voorkeursvolgorde gehanteerd. Voorrang hebben bijvoorbeeld specifieke zaalsporten, waarbij competitieverplichtingen voorgaan ten opzichte van trainingen. De exacte regeling is opgenomen in de gebruiksvoorwaarden en functioneert nog steeds naar tevredenheid.

Twee sporthallen beschikken over een vergaderruimte, de sportzalen beschikken over een verenigingsruimte. Verenigingen kunnen deze huren voor bijvoorbeeld vergaderingen, cursussen en dergelijke. Voorlopig wordt dit aanbod voldoende geacht. Bij realisatie van nieuwe voorzieningen wordt onderzocht welke extra faciliteiten nodig zijn.

Met uitzondering van de Fanny Blankers-Koen Sporthal is de horeca van de sporthallen verpacht aan commerciële exploitanten. Er wordt echter geen bezwaar gezien, wanneer de horeca van nieuwe binnensportaccommodaties wordt overgedragen aan de verenigingen, mits daar goede afspraken over worden gemaakt. Voor de verenigingen zou dit een extra bron van inkomsten kunnen zijn. Per situatie zal worden bekeken of overdracht van de horeca aan verenigingen mogelijk is.

Uitgangspunten beleid:

- De planning en realisatie van binnensportaccommodaties wordt gerelateerd aan de behoefte in de stadsdelen.
- Bij de realisatie van gymnastieklokalen voor het onderwijs wordt, afhankelijk van de totale behoefte aan zaalruimte, integratie voorgestaan in sportzalen en sporthallen.
- Beëindiging van Centre Point is alleen mogelijk, wanneer vervanging van de sporthal en tennishal heeft plaatsgevonden.
- Het beheer en de exploitatie van de sporthallen vindt (vooralsnog) plaats op basis van zelfbeheercontracten met de beheerders. De kernpunten in de afspraken zijn het waarborgen van de kwaliteit van dienstverlening en de beheersing van de kosten.
- Bij de toewijzing van de zaalruimte wordt onderscheid gemaakt naar de aard van de sporttak (bijvoorbeeld zaal- of buitensport) en het niveau van de activiteiten (bijvoorbeeld competitie of training). De exacte regeling van deze rangorde is vastgelegd in de gebruiksvoorwaarden die gelden voor de verhuur van zaalruimte.
- Bij realisering van nieuwe sporthallen zal worden bezien of overdracht van de horeca aan verenigingen mogelijk is.

Beleidsacties:

1. In de komende periode worden de volgende sporthallen en sportzalen gerealiseerd:
 - een topsporthal in Almere Poort (2003/2004);
 - een sporthal in Almere Buiten Oost (2004);
 - een sportzaal in Tussen de Vaarten (2002);
 - een sportzaal in 3O (2003);
 - een sportzaal in 3T (2004);
 - een sportzaal/-hal bij het voortgezet onderwijs in Stedenwijk/Literatuurwijk (2004).
2. De huur van Centre Point wordt te zijner tijd stopgezet.
3. In 2001 wordt de haalbaarheid van verplaatsing van de sporthal (en zwembad) in Almere Haven onderzocht.
4. De veiligheid in de omgeving van de sporthallen onderzoeken en waar nodig maatregelen voorbereiden en uitvoeren.
5. De planning voor het realiseren van nieuwe sporthallen, sportzalen en gymnastieklokalen wordt in overleg met de afdeling onderwijs regelmatig geactualiseerd.
6. Voor het beëindigen van Centre Point als tennis- en squashaccommodatie dient er overeenstemming te zijn met het particulier initiatief om elders in Almere een vergelijkbare voorziening te realiseren.

5.3 Zwembaden

De drie zwembaden in Almere (in Haven, Stad en Buiten) bieden een breed scala aan activiteiten: leszwemmen, recreatiezwemmen, zwemmen voor speciale doelgroepen en gebruiksmogelijkheden voor verenigingen en scholen. De exploitatie van de zwembaden is uitbesteed aan Sportfondsen Almere b.v.. De opdracht aan deze exploitatiemaatschappij luidt kortweg de toegankelijkheid voor een breed publiek te waarborgen. Daarvoor ontvangt Sportfondsen een vaste bijdrage in de gemeentelijke exploitatie. In 2000 zijn met Sportfondsen Almere b.v. en

moedermaatschappij Sportfondsen Nederland n.v. afspraken gemaakt over voorzetting van de exploitatie tot en met 2002 onder stringente voorwaarden.

In 2001 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de zwemvaardigheid onder de Almeerse bevolking. Ongeveer 93% van de in het onderzoek opgenomen kinderen beschikt over een zwemdiploma. De kinderen die nog geen diploma hebben, worden in het algemeen te jong geacht om aan zwemles deel te nemen. Vanwege deze positieve resultaten zijn nadere maatregelen niet vereist.

In 1999 is, in relatie tot de ontwikkeling van Almere Poort, Pampus en Hout, het bestaande en gewenste aanbod van zwembaden in Almere onderzocht. Naar aanleiding daarvan is geconcludeerd dat realisatie van een vierde zwembad in Poort de eerste jaren nog niet aan de orde is. Uit het onderzoek is daarentegen behoefte gebleken aan uitbreiding van het zwembad in Almere Stad met een bassin voor doelgroepactiviteiten en instructiezwemmen. Dit bassin dient in 2002 in gebruik te worden genomen. De voorbereidingen voor de bouw worden in 2001 getroffen.

Daarnaast is het zwembad (en sporthal) in Almere Haven nodig aan vervanging of modernisering toe. Het sportcomplex voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd en de wensen van de inwoners. Medio 2001 zal onderzoek plaatsvinden naar de haalbaarheid van vervangende nieuwbouw in Almere Haven, op een andere locatie.

Een belangrijk aandachtspunt voor de zwembaden (en ook de andere sportaccommodaties) is de legionellaproblematiek, waarvoor een legionella-beheersplan opgesteld dient te zijn.

Tijdens de bijeenkomsten over het Structuurplan voor Almere is de wenselijkheid van een openluchtwembad, in combinatie met bijvoorbeeld een ijsbaan, ter sprake gekomen. Gelijkluidende opmerkingen zijn waar te nemen geweest tijdens eerdere onderzoeken en bij de werkconferentie “Een nieuw sportbeleid voor Almere” voorafgaand aan de opstelling van het beleidsplan. In 2001 wordt een onderzoek verricht naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een openluchtwembad, waarbij inzicht wordt gevraagd in de alternatieven en de consequenties van realisering van een openluchtwembad. De gemeente waakt ervoor voorzieningen ten koste van alles te realiseren, te meer daar Almere beschikt over de nodige stranden en oppervlaktewater.

Uitgangspunten beleid:

- De exploitatie van de Almeerse zwembaden blijft voornamelijk uitbesteed aan Sportfondsen Almere b.v. De veiligheid en hygiëne in de zwembaden zijn belangrijke aandachtspunten voor de exploitant evenals een aantrekkelijk aanbod van eigentijdse activiteiten waarbij de primaire doelstelling niet onder druk mag komen te staan.
- Nieuwe en vervangende zwembaden worden vraaggericht opgezet, waarbij de zwemwatercapaciteit voor in ieder geval zwemlessen als bevolkingsvolgend beschouwd kan worden.

Beleidsacties:

1. Uitbreiding van het zwembad in Almere Stad met een doelgroepenbad.

2. De haalbaarheid van vervangende nieuwbouw van het zwembad en de sporthal in Almere Haven onderzoeken.
3. De haalbaarheid van een openluchtzwembad onderzoeken, eventueel in combinatie met de hiervoor vermelde studie.
4. Aan de hand van afspraken met Sportfondsen Almere b.v. wordt in 2001 bezien of verlenging van het contract met een termijn van vijf jaar aan de orde is.

5.4 Buitensportaccommodaties

De sportvelden voor de diverse buitensporten zijn ondergebracht op zeven sportparken. De verdeling over de stadsdelen en de aanwezige sporten ziet er als volgt uit:

Almere Haven	De Marken	voetbal
	De Wierden	American football, cricket, handbal, rugby
Almere Stad	Bok de Korver	voetbal
	Klein Brandt	handbal, hockey, jeu de boules, voetbal
	Rie Mastenbroek	voetbal
	Fanny Blankers-Koen	atletiek, honk-/softbal, korfbal, voetbal
Almere Buiten	Polderkwartier	voetbal

Uit dit overzicht blijkt de beleidslijn die de gemeente tot op heden gehanteerd heeft bij de situering en spreiding van de sportvelden. Voetbalcomplexen worden verdeeld over de stad c.q. de stadsdelen, met een voorkeur voor flexibele, grootschalige complexen in het groen, terwijl de overige sporten zoveel mogelijk worden geconcentreerd op één enkel park. De gemeente wil vasthouden aan deze beleidslijn. Spreiding van de verschillende takken van sport over de stad heeft tot gevolg dat het ruimtegebruik versnipperd wordt, hetgeen de vereniging of tak van sport niet altijd ten goede komt. Versnippering kan leiden tot het ontstaan van kleinere verenigingen of verlies van sociale samenhang. Daarnaast hebben grote(re) complexen als voordeel, dat de nodige flexibiliteit behouden blijft voor herindeling of hergebruik.

Tijdens de werkconferentie “Een nieuw sportbeleid voor Almere” hebben de sportverenigingen erop gewezen belang te hechten aan de sociale functie van een sportgebouw en eveneens aan een mogelijk gedeeld gebruik van de accommodatie, bijvoorbeeld met een school. Daarmee wordt het maatschappelijk rendement van de accommodatie vergroot. De gemeente staat daar positief tegenover en zal waar mogelijk en gewenst medewerking verlenen, mits voldaan wordt aan de maximale normen voor bespelingsintensiteit. Voor een eventueel gezamenlijk gebruik van accommodaties is het vooral van belang zicht te hebben op mogelijkheden en wensen van de verenigingen. Communicatie en afstemming is derhalve van essentieel belang.

Het onderhoud van de sportvelden is vanaf 1997 voor een groot deel uitbesteed aan een marktpartij (SportGroen). De opdracht die SportGroen destijds heeft meegekregen, is dat de gemeente ervan uit moet kunnen gaan dat met de overeengekomen vergoeding de kwaliteit van de velden minimaal gehandhaafd blijft op het niveau bij aanvang van het contract. De ervaringen tot en met 1999 zijn aanleiding geweest om een nieuw contract aan te gaan tot en met 2003. De aannemer verzorgt het dagelijks onderhoud en de renovaties.

Daarnaast heeft het bedrijf een taak bij het toezien op naleving van de gebruiksvoorwaarden. Er bestaan dan ook regelmatige contacten tussen vertegenwoordigers van de aannemer en de verenigingen. Inmiddels zijn de meeste sportcomplexen voorzien van een omheining met als doel het oneigenlijk gebruik van de velden terug te brengen. Dit gebruik (en de daaruit voortvloeiende schade) is echter nog onvoldoende teruggebracht. Onderzocht dient te worden op welke wijze dit opgelost kan worden.

Voor een aantal specifieke voorzieningen (kunstgrasvelden en de honk- en softbalvelden) zijn de verenigingen zelf verantwoordelijk voor het dagelijks onderhoud. Bij de overdracht houdt de gemeente rekening met de aard van de voorziening en de werkzaamheden, evenals de mogelijkheden van de verenigingen voor uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden. Het groot en renovatie onderhoud van deze voorzieningen is en blijft echter een aangelegenheid van de gemeente. In 2001 zijn bijvoorbeeld werkzaamheden verricht op de atletiekbaan en het honk- en softbalcomplex. Voor de langere termijn is het noodzakelijk dergelijke werkzaamheden planmatig aan te pakken.

In het kader van het clusteren van activiteiten op het FBK-park in 1999 en 2000 (sporthal, AZC, particulier initiatief voor recreatieve voorziening, e.d.) is een ontwikkelingsplan opgesteld voor het gehele terrein. Doel daarvan is inhoud en sturing te geven aan de mogelijke en gewenste inrichting van het park.

voetbal

In 1999 en 2000 is uitvoering gegeven aan de resultaten van een onderzoek van NOC*NSF naar de ontwikkeling van de voetbalsport in Almere. In overleg met de verenigingen zijn afspraken gemaakt over de optimalisering van het gebruik binnen de grenzen van de bestaande complexen. Daarbij is gekeken naar het verhogen van de veldcapaciteit en uitbreiding van het aantal kleedkamers. Daarnaast is de eerste fase van een nieuw voetbalcomplex op het FBK-sportpark in uitvoering genomen. Met inachtneming van de realisatie van de tweede fase van dat complex staan in het seizoen 2001/2002 40,5 velden ter beschikking voor de voetbalsport (wedstrijd en training). Dit is voldoende om tot 2004 te kunnen voldoen aan de vraag uit de stadsdelen Almere Haven, Stad en Buiten.

Op basis van de behoefteraming heeft Almere, inclusief Poort, Pampus en Hout, in de eindfase behoefte aan in totaal 74 voetbalvelden. In de stadsdelen Almere Haven, Stad en Buiten zal in de eindfase een tekort van vijf velden ontstaan, vooralsnog rekening houdend met handhaving van Bok de Korver en het omzetten van een voetbalveld naar een hockeyveld op Klein Brandt. Om aan de vraag te voldoen is uitbreiding van Bok de Korver met twee velden in 2004 noodzakelijk. Hiervoor is ruimte gereserveerd. Op Bok de Korver zal voorlopig een dependance van AS '80 worden gevestigd, alsmede een KNVB-opleidingscentrum. Daarnaast dient rekening te worden gehouden met ruimtereservering voor drie velden op andere locaties, zoals binnen de drafbaan op het FBK-park of op sportpark De Marken.

Voor de stadsdelen Poort, Pampus en Hout wordt in eerste instantie uitgegaan van grootschalige complexen. De invulling en situering dient nader te worden gezien, maar zal in 2007/2008 deels gerealiseerd dienen te zijn.

Een belangrijke ontwikkeling in de voetbalsport is de aanleg van kunstgrasvelden en WeTra-velden. Op het FBK-park zijn twee kunstgrasvelden aangelegd, die tevens voor voetbalwedstrijden gebruikt kunnen worden. Op het Rie Mastenbroekcomplex vindt een pilotproject plaats met betrekking tot de aanleg van een WeTra-veld met een bespelingsintensiteit van 800 uur per jaar. In het algemeen geldt dat de ledenontwikkeling van bestaande voetbalverenigingen in eerste instantie opgevangen dient te worden op de bestaande voetbalcomplexen. Wanneer de belangstelling echter dermate groot is en op korte termijn geen uitbreiding van het aantal velden mogelijk is, wordt bezien in hoeverre de aanleg van kunstgrasvelden de knelpunten kan oplossen.

tennis

De privatisering van de tennisparken is in 2000 afgerond. De verantwoordelijkheid voor deze voorzieningen is daarmee expliciet bij het particulier initiatief komen te liggen. De eventuele rol van de gemeente, naast het aanbieden van grond, zal hoogstens bestaan uit een gemeentelijke bijdrage in de onrendabele top. Dit dient per geval te worden bekeken.

De ontwikkeling van de deelname aan de tennissport is de afgelopen jaren echter beduidend achtergebleven bij de verwachtingen. Voor de gemeente is dit aanleiding om terughoudend te zijn bij de beoordeling van aanvragen voor de realisatie van een nieuwe tennisvoorziening. Op dit moment hebben met name tennisvereniging Het Nieuwe Land en Koriander in Almere Stad en ATC in Almere Buiten een relatief hoge bezetting, terwijl op de andere tennisparken voldoende capaciteit aanwezig is. In totaal zijn in Almere 62 tennisbanen beschikbaar, inclusief de banen bij Centre Point, hetgeen bij een gelijkblijvend deelnamepercentage voldoende is tot 2003. Voor de eindfase is in de stadsdelen Almere Haven, Stad en Buiten echter behoefte aan 68 tennisbanen. Wanneer Centre Point verdwijnt is uitbreiding met 16 tennisbanen noodzakelijk. Op het tennispark van ATC is uitbreiding met vier banen mogelijk, terwijl daarnaast op de locatie Bosrand en een locatie in Almere Buiten-Oost ruimte is gereserveerd. Waar en wanneer de tennisbanen gerealiseerd kunnen worden, wordt verder onderzocht.

atletiek

Na een moeizame periode wat het aantal leden betreft, laat de groei van de atletiekvereniging vanaf 2000 een rooskleuriger beeld zien. De atletiekbaan heeft een capaciteit van 800 tot 1000 baanleden. In verband met het specifieke karakter daarvan is het onderhoud van de baan weer in handen van de gemeente. De huidige zeslaans baan biedt de mogelijkheid voor uitbouw tot een achtlaans baan. Tevens kan de accommodatie worden uitgebouwd tot een stadion. Vooralsnog is er geen aanleiding om plannen in die richting te ondersteunen.

handbal

Deze sport wordt beoefend op sportpark De Wierden en sportpark Klein Brandt die beiden beschikken over twee verharde handbalvelden. Dit is ruim voldoende om op lange termijn aan de behoefte te kunnen voldoen.

hockey

Ten behoeve van het hockey zijn inmiddels twee kunstgrasvelden aangelegd. Uit oogpunt van ontwikkeling van de sport en de kwaliteit wordt voorgestaan het bestaande grasveld om te zetten in een derde kunstgrasveld. Met AS '80 is de afspraak gemaakt dat zij een voetbalveld inleveren, wanneer een vierde kunstgrasveld voor hockey wordt aangelegd. Ten behoeve van de ontwikkeling op lange termijn zal ruimte gereserveerd worden voor uitbreiding van het aantal hockeyvelden.

honk-/softbal

Voor honkbal en softbal zijn op het FBK-park respectievelijk twee en drie velden in gebruik, inclusief een Peanutveld. Bij gebleken behoefte is voor beide onderdelen uitbreiding met één veld mogelijk. Op lange termijn zal uitbreiding plaats dienen te vinden. Gezien de behoefte in de eindfase zal hier ruimte voor gereserveerd worden.

hondensportcentra

De hondensportcentra hebben een relatief groot aantal leden. In het Weteringpark en in De Vaart zijn twee hondensportcentra gesitueerd. Het eerste complex wordt gebruikt door meerdere hondensportverenigingen, die een bepaald ras vertegenwoordigen, en door regionale verenigingen met een breed takenpakket. Politiehondenverenigingen en de zogenaamde activiteitenverenigingen maken gebruik van het centrum in De Vaart. Dit hondensportcentrum zal binnen De Vaart verplaatst moeten worden in verband met de verdere ontwikkeling van het bedrijventerrein.

korfbal

De korbballvereniging op het FBK-park wil een tweede kunstgrasveld aanleggen bij gebleken behoefte. Op dit moment beschikt de vereniging over één kunstgrasveld en een grasveld waarop verschillende velden uitgezet kunnen worden. Uit de behoefteanalyse blijkt dat uitbreiding of omzetting naar een tweede kunstgrasveld pas tegen de eindfase noodzakelijk is. Uit oogpunt van kwaliteit is het mogelijk deze omzetting in een eerder stadium uit te voeren.

rugby, American football, cricket

Eind 1999 heeft NOC*NSF een onderzoek verricht naar de behoefte aan velden voor rugby, American football en cricket. De strekking van de eindrapportage was dat een gezamenlijk gebruik van de velden is af te raden, maar dat de gemeentelijke behoefteanalyse werd onderschreven. Op dit moment vinden deze sporten nog op sportpark De Wierden in Almere Haven plaats, maar op termijn wordt uitgegaan van verplaatsing naar Almere West.

overdracht accommodaties

In het vorige beleidsplan is de overdracht van kleed-/clubgebouwen aan verenigingen reeds als uitgangspunt genomen. Met de overdracht van het eigendom (inclusief de lichtinstallaties) komt de verantwoordelijkheid voor deze voorzieningen volledig bij de verenigingen te liggen. Op de voetbalparken is daarmee in 2000 van start gegaan. De overige accommodaties zullen daarna aan bod komen. De gemeente is van mening dat tot op heden in goed overleg met de desbetreffende verenigingen is gesproken over de wijze waarop en onder welke voorwaarden dit kan plaatsvinden. De basis voor deze gesprekken ligt in de afspraken, zoals die met de tennisverenigingen zijn gemaakt. Een en ander heeft consequenties voor de tarieven en de inkomsten voor de gemeente.

Uitgangspunten beleid:

- Uitbreiding van de verschillende takken van sport vindt zoveel mogelijk plaats op de bestaande complexen. Uit oogpunt van capaciteit en kwaliteit zal per situatie bekeken worden of gebruik moet worden gemaakt van bijzondere producten als kunstgras.
- Uitbreiding van benodigde extra capaciteit die niet op de bestaande parken is te verwezenlijken, vindt in principe plaats op grootschalige complexen.
- Uitbesteding van taken en overdracht van voorzieningen wordt voorgestaan, mits behoud van kwaliteit op langere termijn wordt gewaarborgd. Gebouwen worden in goede staat aan verenigingen overgedragen, waarbij voor de kleedkamers geen vergoeding betaald hoeft te worden, maar wel voor eventuele verenigingsruimten.
- De realisatie en exploitatie van tennisparken is volledig een particuliere aangelegenheid.

Beleidsacties:

1. In samenspraak met de verenigingen de knelpunten analyseren die verband houden met de bereikbaarheid en sociale veiligheid van voorzieningen. Aan de hand van deze analyse bezien welke maatregelen en alternatieven daarvoor een oplossing kunnen bieden.
2. Opstellen meerjaren onderhouds- en vervangingsplan voor buitensportaccommodaties.
3. Onderzoek uitvoeren naar de oplossing voor oneigenlijk gebruik van sportvelden door derden.
4. In het kader van de behoefteeraming ruimte reserveren voor uitbreiding van de voetbalvelden, hockeyvelden en honk-/softbalvelden.
5. In 2002 wordt onderzocht waar en wanneer de tennisbanen gerealiseerd gaan worden. Hiervoor is reeds ruimte gereserveerd.

5.5 Topsportaccommodaties

Met de ontwikkeling van het Omniworld-complex in Almere Poort beschikt de gemeente over een multifunctionele topsportvoorziening, een belangrijke pijler in de topsportaspiraties. Bij het stadion voor het betaalde voetbal (waarvoor inmiddels onder voorwaarden een licentie is verkregen) en de Topsporthal, wordt een aantal topsporten geclusterd, zoals basketbal, handbal, volleybal en zaalvoetbal. In de aanloop naar de opening van het complex is aan diverse sportdisciplines de mogelijkheid geboden op het hoogste niveau reeds van start te gaan in sporthal Waterwijk. Bij de planontwikkeling voor het concept is uitgebreid aandacht besteed aan de samenwerking tussen topsport en breedtesport.

Met de ontwikkeling, invulling en exploitatie van het Omniworld-concept is de (gemeentelijke) NV Sportcomplex Almere belast. De gemeente heeft met deze organisatie afspraken gemaakt over ondersteuning bij de verschillende onderdelen en fasen van het project. In de loop der tijd is het functioneel programma van eisen voor het complex verschillende malen aangepast. Het huidige programma omvat onder meer:

- een voetbalstadion (13.500 zitplaatsen);
- een topsporthal (3.500 zitplaatsen);
- een health/fitnesscentrum (4.000 m²);
- een hotel (180 kamers);
- een evenementenhal (23.500 m²);
- kantoren;
- retail en horeca;
- woningen.

Met deze voorzieningen worden niet alleen doelen nagestreefd op het gebied van topsport, maar ook op het economische (w.o. werkgelegenheid) en promotionele vlak. De gemeente draagt onder meer bij aan het project door grond beschikbaar te stellen en bij te dragen aan de totale investeringskosten, waarvoor een bedrag is gereserveerd in het MIP.

Meerdere sportverenigingen binnen Almere hebben ambities op het vlak van topsport. Het gevolg hiervan kan zijn dat de gemeente wordt verzocht medewerking te verlenen aan de aanpassing van de accommodatie. Bonden stellen nu eenmaal vaak hogere sporttechnische eisen aan een voorziening voor het mogen spelen van wedstrijden in de top van de competitie. Dit sluit in feite aan bij de gemeentelijke gedachte tot een kwalitatief hoogwaardig voorzieningenaanbod te komen. In paragraaf 4.4 is reeds aangegeven waaraan verenigingen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor gemeentelijke ondersteuning bij topsportontwikkeling. Dit kan in de vorm van het bespreken van aanpassing van de bestaande accommodatie, maar ook eventuele ondersteuning bij kadervorming. Vroegtijdige afstemming van ideeën, voornemens en mogelijkheden is nodig om in een later stadium teleurstellingen te voorkomen.

Op basis van de uitgewerkte plannen beoordeelt de gemeente of medewerking aan de orde is en zo ja in welke vorm en mate. Daarbij wordt overigens onderscheid gemaakt naar de aard van de aanpassingen. Dit houdt in dat de gemeente eerder is geneigd sporttechnische aanpassingen uit te voeren dan bij te dragen aan de realisering van een publieksruimte voor toeschouwers of een ontvangstruimte voor sponsors.

In dit kader is bijvoorbeeld besloten een financiële bijdrage te leveren aan de uitbreiding van de Parkonhal met een specifieke bowlsaccommodatie. Naast de gemeente wordt voor deze accommodatie tevens een subsidie verstrekt door het ministerie van VWS en de provincie Flevoland.

Uitgangspunten beleid:

- Aanpassing van accommodaties voor topsportbeoefening vindt plaats, wanneer binnen de vereniging en gemeente voldoende draagvlak is voor topsportontwikkeling. Daartoe moet de vereniging met een realistisch en goed onderbouwd plan komen. De sportbeoefening moet minimaal op (het hoogste) nationaal niveau plaatsvinden.

5.6 Voorzieningen in de openbare ruimte

Sportieve activiteiten in de (directe) woonomgeving zijn niet alleen van belang voor een stimuleringsbeleid gericht op een leven lang bewegen, het is tevens van grote betekenis voor de sociale infrastructuur. Het is niet zonder reden dat veel aandacht wordt besteed aan de inzet van sport voor het oplossen van maatschappelijke problemen. De huidige trends en ontwikkelingen vragen bovendien om laagdrempelige voorzieningen, waarvan de openbare ruimte wellicht het beste voorbeeld is. Het gaat daarbij overigens niet alleen om specifieke voorzieningen als speelplaatsen, schoolpleinen, trap- en basketbalveldjes. De woonomgeving op zich moet uitnodigen tot sporten en bewegen dicht bij huis.

Vooral jonge inwoners gebruiken de woonomgeving voor voetbal, basketbal, skaten en dergelijke. Ook wordt de openbare ruimte veelvuldig gebruikt voor sportieve activiteiten als wandelen, fietsen, hardlopen en skeeleren. Het ontwikkelen van looproutes en skeelerroutes met duidelijke markeringen is een goed voorbeeld om activiteiten te stimuleren. Daarbij wordt het uitgangspunt gehanteerd dat er een wisselwerking bestaat tussen de openbare ruimte en de breedtesport. Alleen goed gebruikt groen verhoogt de leefbaarheid en bevordert een actieve leefstijl.

Voorts versterkt de samenhang tussen woonomgeving en sporten, onder meer door het element van ontmoeten, de sociale cohesie. Zoals eerder aangegeven kunnen de sportverenigingen hierbij een belangrijke rol spelen.

Tijdens de lagerhuisdebatten over het Structuurplan voor Almere zijn de ontmoetingskwaliteit en de vrijetijds mogelijkheden van de openbare ruimte onderwerp van gesprek geweest. De aanwezigen zien vele mogelijkheden en kansen, maar wezen wel op de noodzaak en het belang van een goed evenwicht tussen recreëren en rust, tussen kijk- en doe-groen. Intensief en extensief gebruik van de openbare ruimte. De scheiding van verkeerssoorten is eveneens een aandachtspunt.

In het openbaar groen zijn diverse soorten te onderscheiden: groen op buurt- en wijkniveau, stadsparken, pleinen, recreatieterreinen, sportterreinen, groene verbindingroutes, natuurterreinen en bosgebieden. Die ruimte kent een diversiteit aan gebruikers. Het is daarom van be-

lang te weten welk type groen en welke inrichting voor bepaalde groepen interessant is. Bij de inrichting van de genoemde terreinen dient rekening te worden gehouden met een spreiding van intensief en extensief gebruik. Om de openbare ruimte optimaal te kunnen benutten is derhalve noodzakelijk inzicht te hebben in de huidige inrichting en gebruik van de openbare ruimte alsmede de wensen en behoeften van de (potentiële) gebruikers.

Daarnaast spelen een goed ontwerp en goed beheer een rol van betekenis. In het kader van kwaliteitseisen voor een goed ontwerp, (her)inrichting en beheer van de openbare ruimte hanteert de gemeente de volgende basisvoorwaarden: veiligheid, bereikbaarheid, herkenbaarheid, multifunctioneel, afwisseling en samenhang. Het kunnen meegroeien met de wijk en inspelen op nieuwe behoeften, met andere woorden de nodige flexibiliteit en vraaggerichte ontwikkeling, zijn eveneens van belang. Het doel is een efficiënt gebruik van de ruimte.

Het beleidsonderwerp openbare ruimte heeft een nadrukkelijke relatie met het Toeristisch recreatieve beleidsplan. Hierin wordt dieper ingegaan op specifieke onderwerpen als fiets- en wandelroutes, maar ook zaken als gebruik van oppervlaktewater (roeien, kanoën, hengelsport e.d.) en het gebruik van het buitengebied (bijvoorbeeld ruitersporen) en stranden staan daarin beschreven.

Uitgangspunten beleid:

- De gemeente is verantwoordelijk voor voorzieningen in de openbare ruimte.
- De openbare ruimte moet optimaal benut en ingericht worden voor sportieve activiteiten op basis van de wensen en behoeften van de gebruikers.
- Over de inrichting van de openbare ruimte is goede afstemming en samenwerking tussen de Dienst Stedelijk Beheer, de Dienst Stedelijke Ontwikkeling en de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van groot belang.
- Aan kwaliteit en continuïteit in het beheer en onderhoud van de voorzieningen in de openbare ruimte wordt aandacht besteed.

Beleidsacties:

1. Op basis van de resultaten van het onderzoek naar de sportdeelname in Almere wordt nader invulling gegeven aan het voorzieningenbeleid op dit terrein.
2. Onderzoeken op welke wijze het gebruik van de woonomgeving en overige openbare ruimte voor bewegingsactiviteiten gestimuleerd kan worden.

5.7 Commerciële en particuliere centra

Commerciële sportaanbieders spelen doorgaans in op de gaten in de markt en de wensen van de sporters, die zich steeds meer als consument opstellen. De gemeente is van mening dat het aanbod van de particuliere partijen een waardevolle en in belang toenemende bijdrage levert aan het totale sportaanbod. Gelet op deze ontwikkeling zal de gemeente een actiever beleid gaan voeren door nadrukkelijk voorwaarden te scheppen die een stimulans inhouden voor de vestiging van commercieel sportaanbod. De verantwoordelijkheid voor initiatieven blijven een eerste verantwoordelijkheid van het particulier initiatief. Initiatiefnemers met vernieuwende ideeën, die een aanvulling op en verrijking van het bestaande aanbod inhouden, wor-

den welwillend en enthousiast tegemoet getreden. Het streven van de gemeente is niet “meer van hetzelfde”, maar een kwaliteitsimpuls voor het voorzieningenniveau. Daarnaast is bepalend of een project een positief effect heeft op de economische ontwikkeling van Almere. Een voorbeeld hiervan is de realisatie van een bowlingcentrum in Almere Stad.

Van de gemeente mag een doortastende en voortvarende benadering en aanpak worden verwacht. Daarbij hoort eveneens het faciliteren van initiatiefnemers door goede voorlichting en begeleiding. Vanuit de gemeente zal gerichte acquisitie plaatsvinden om waardevolle voorzieningen met een duidelijke meerwaarde voor de sport of Almere binnen te halen.

Naast de initiatieven van commerciële marktpartijen zijn er ook particuliere instellingen (verenigingen en stichtingen), waarbij het winst oogmerk niet voorop staat. Zo is in Almere door een groep initiatiefnemers (waaronder een biljartvereniging, een schaakclub en een bridgeclub) een verzoek bij de gemeente ingediend om gebruik te maken van een bedrag dat in 1996 is gereserveerd voor het realiseren van een accommodatie voor kleine zaalsporten. De gemeente heeft het initiatief voor de daadwerkelijke ontwikkeling van een dergelijke voorziening bij de verenigingen gelegd. Wanneer de verenigingen hier niet uitkomen, zal de gemeente meer het initiatief nemen om de wenselijkheid en haalbaarheid te onderzoeken. In de Parokonhal wordt op deze wijze een bowlshal gerealiseerd.

Uitgangspunten beleid:

- De vestiging van commerciële voorzieningen op het gebied van sport, recreatie en leisure dient in voldoende mate, als onderdeel van een evenwichtig aanbod en een extra kwaliteitsimpuls, gestimuleerd te worden.
- Zo nodig wordt gerichte acquisitie gepleegd om gewenste voorzieningen met een toegevoegde waarde voor Almere binnen te halen.

Beleidsacties:

1. Onderzoeken of een centrum voor kleine zaalsporten dan wel een combinatie van sportvoorzieningen, en wellicht voor meerdere doelen, wenselijk en haalbaar is. De initiatiefnemers zullen hierin het voortouw nemen en de regie voeren.

5.8 Watersportvoorzieningen

De belangstelling voor watersport is in Almere relatief groot. De watersport in Almere vindt zowel in verenigingsverband als ongeorganiseerd plaats. Naast meer recreatieve vormen als de recreatietoervaart worden verschillende vormen van watersport ook in wedstrijdverband beoefend: zeilen, surfen, waterskiën, snelvaren, roeien en kanoën.

Het aanbod van sportief en recreatief te gebruiken water in Almere is omvangrijk en divers. Buitendijks zijn dat de randmeren Gooimeer, IJmeer en het Markermeer, die vooral door de grote watersport gebruikt worden. Binnendijks is een aantal vaarten en tochten bevaarbaar en voor de kleine watersport zijn twee grote recreatieplassen (Weerwater en Noorderplassen) en één kleinere plas (Leeghwaterplas) geschikt.

Anno 2001 bestaan de specifieke voorzieningen voor de watersport in Almere uit een viertal jachthavens, een cableskibedrijf, een zeilschool en clubaccommodaties voor roeien, kanoën en surfen. Voor de snelle watersport is buitendijks in het Gooimeer een snelvaarbaan aanwezig. Deze zal in 2002 van een trailerhelling worden voorzien.

Gezien de groei van roeivereniging Pampus is er behoefte aan uitbreiding van de roeiloods, waarin de boten worden opgeslagen. Tevens heeft de roeivereniging het voornemen om de clubaccommodatie verder uit te breiden en de steigers aan te passen. Onderzocht wordt in hoeverre de gemeente hieraan kan bijdragen.

Met name gerelateerd aan de groei van de bevolking dient het aantal ligplaatsen in jachthavens uitgebreid te worden. Op diverse locaties in Almere is de ontwikkeling van nieuwe jachthavens gepland. Zo wordt de jachthaven in Almere-Haven verplaatst en het aantal ligplaatsen verdubbeld naar 900. Andere locaties zijn de Noorderplassen, Almere-Poort, Pampushaven en de Blocq van Kuffeler.

In het nieuwe beleidsplan recreatie en toerisme, dat eind 2001 of begin 2002 zal worden vastgesteld, wordt uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de watersportsector in Almere.

Beleidsacties:

1. Onderzoeken op welke wijze bijgedragen kan worden aan de uitbreiding van de accommodatie van roeivereniging Pampus.

5.9 Paardensportvoorzieningen

Binnen de gemeente Almere zijn drie maneges gevestigd, waarvan de laatste in 1999 in Buienhout is gerealiseerd. Rond deze manege zijn bovendien ruiterspaden aangelegd. In de behoefte-raming van 1995 werd verwacht dat pas in 2005 draagvlak zou zijn voor een vierde manege in Almere, maar door de sterke toename van de vraag ontstaat deze behoefte op kortere termijn. Naar verwachting wordt de vierde manege ruim voor 2005 in Overgooi gerealiseerd, inclusief ruiterspaden. Daarnaast is in het ontwikkelingsplan voor de kustzone van Almere Haven (1999) uitbreiding van de bestaande manege aldaar opgenomen. Tevens zullen eventuele plannen voor uitbreiding van de manege in Pampushout worden ondersteund. Voor initiatieven op het gebied van besloten privé-maneges en dergelijke wordt eenmalig een locatie ontwikkeld in het Groene Hart van de Vaart.

De drafbaan in Almere Poort is van tijdelijke aard. In dit verband wordt in 2001 de haalbaarheid van de exploitatie van een permanente drafbaan op het Fanny Blankers-Koenpark onderzocht. Wanneer het resultaat van het onderzoek positief is, wordt de drafbaan zo spoedig mogelijk gerealiseerd.

In 2001 wordt een Plan Paardensport opgesteld dat ingaat op maneges, ruiterspaden en ruiterroutes. De bedoeling is dat paden en routes in kaart worden gebracht en verbindingen daartussen totstandkomen. Ook zullen uitspraken worden gedaan over de verdere ontwikkeling van maneges in Almere.

Uitgangspunten beleid:

- De ontwikkeling van de vraag is bepalend voor realisering van nieuwe maneges en uitbreiding van bestaande maneges.
- De drafbaan in Almere Poort zal te zijner tijd verdwijnen.

Beleidsacties:

1. Een vierde manege wordt in Overgooi gerealiseerd.
2. Ten behoeve van privé-maneges wordt eenmalig een locatie ontwikkeld in het Groene Hart van de Vaart.
3. In 2001 wordt een haalbaarheidsonderzoek verricht naar realisatie van een permanente drafbaan op het Fanny Blankers-Koenpark.
4. In 2001 wordt een plan voor de paardensport in Almere opgesteld.

5.10 Voorzieningen voor geluidssporten

Almere kent enkele voorzieningen waar activiteiten plaatsvinden met zogenaamde geluidsproducerende sporten, zoals modelracing en modelvliegen. Gezien de situering van deze terreinen leveren zij geen overlast op. Mede door de aanscherping van het rijksbeleid op het gebied van milieu moeten de situaties en ontwikkelingen nauwlettend in de gaten worden gehouden. Overigens bestaat binnen deze sporten ook aandacht voor beperking van het geluidsniveau. Zo nodig wordt in overleg met betrokkenen gezocht naar oplossingen.

Ontwikkelingen van en voorzieningen voor geluidsproducerende sporten behoeven, in het verlengde van de beleidslijn van de provincie, op provinciaal niveau aandacht en aanpak.

Geluidsproducerende activiteiten die indoor beoefend kunnen worden, (bijvoorbeeld karting) worden kritisch tegen het licht van de daarvoor geldende wettelijke regelingen en eisen gehouden.

Uitgangspunten beleid:

- Voorzieningen voor modelracingsport en modelvliegsport blijven geconcentreerd op de huidige locaties.
- Voorzieningen voor overige geluidssporten dienen gebundeld te worden in de regio. Hiervoor is een provinciale afstemming noodzakelijk.
- Ten aanzien van incidenteel geluidsoverlast bezorgende evenementen wordt een flexibel beleid gevoerd.

Beleidsacties:

1. In de komende periode dienen op provinciaal niveau afspraken te worden gemaakt over bundeling van geluidsoverlast bezorgende sporten.

5.11 Overige voorzieningen

Zoals uit voorgaande paragrafen blijkt, kent Almere inmiddels een rijke schakering aan sportvoorzieningen, hetgeen van een stad met ambities verwacht mag worden. Naast deze accommodaties verdienen nog enkele andere voorzieningen bijzondere aandacht, te weten de ijsbaan, het wielerparkoers en de golfbanen.

In navolging van de vorige nota is bij het zwembad in Almere-Stad een natuurijsbaan gerealiseerd. Het beheer en de exploitatie van deze ijsbaan ligt in handen van de Almeerse Schaatsvereniging. Deze situatie wordt gecontinueerd. In de afgelopen jaren is diverse malen het signaal afgegeven dat behoefte bestaat aan een overdekte kunstijsbaan. De gemeente erkent de waarde van een dergelijke voorziening voor de inwoners van Almere en de (groeierende) schaatsvereniging, maar beseft dat een overdekte ijsbaan vergaande consequenties kan hebben. Het eventueel realiseren van een kunstijsbaan heeft bijvoorbeeld een fundamentele wijziging van de gemeentelijke prioriteiten tot gevolg. In dit verband is medio 2001 een gedegen onderzoek verricht naar de wenselijkheid en gevolgen van een kunstijsbaan. Naar aanleiding van dit haalbaarheidsonderzoek dient inzicht te worden verkregen in hoeverre de exploitatiemogelijkheden, bezoekersaantallen en investeringskosten worden beïnvloed door factoren als locatie en productconcept. Dit moet nader uitgewerkt worden.

Door wielrenvereniging Flevorenners is aangegeven dat behoefte bestaat aan een wielerparkoers van circa 1,5 kilometer. Aangezien het aantal leden van de vereniging relatief klein is, is er weinig draagvlak voor het investeren in realisatie van een wielerparkoers. Derhalve wordt voorlopig aan deze behoefte geen gehoor gegeven. Op termijn moet onderzocht worden of een combinatie met bijvoorbeeld een schaats-/skeelervereniging mogelijk is om het draag-

vlak te vergroten. Door de gemeente wordt onderzocht of andere alternatieven mogelijk zijn in plaats van een vrijliggend parkoers.

Gezien de belangstelling voor de golfsport, wordt de huidige golfbaan uitgebreid.

Uitgangspunten beleid:

- De natuurijsbaan bij het zwembad Almere-Stad blijft gehandhaafd en het beheer en de exploitatie in handen van de Almeerse Schaatsvereniging.
- Aan een vrijliggend wielerparkoers wordt voorlopig geen medewerking verleend.

Beleidsacties:

1. Naar aanleiding van de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek naar een overdekte kunstijsbaan wordt onderzocht wat voor gevolgen de keuze voor een locatie en product-concept heeft voor de exploitatiemogelijkheden, bezoekersaantallen en investeringskosten.
2. Onderzoeken of in plaats van een vrijliggend wielerparkoers andere alternatieven mogelijk zijn om aan de behoefte te voldoen.

5.12 Planning en spreiding

In bijlage 6 is de planning opgenomen van de realisering van voorzieningen zoals in voorgaande paragrafen is beschreven.

[overzichtsplattegronden van de voorzieningen in de eindfase worden in definitieve beleidsplan toegevoegd]

6 Middelen

Om optimaal uitvoering te kunnen geven aan de geformuleerde doelstellingen past de gemeente de volgende middelen toe:

- tarieven voor het gebruik van de gemeentelijke sportaccommodaties;
- subsidies en sportsponsoring;
- gemeentegaranties;
- overige middelen zoals de ambtelijke organisatie.

In de volgende paragrafen worden deze onderwerpen besproken.

6.1 Tarieven

Het tarievenbeleid is een belangrijk onderdeel van het voorwaardenscheppende gemeentelijke sportbeleid. De gemeente zorgt voor het stichten en instandhouden van sportaccommodaties die tegen een betaalbaar tarief ter beschikking worden gesteld. De gemeente neemt daarbij het niet door tarieven gedekte gedeelte van de (stichtings- en) exploitatiekosten voor haar rekening. De tarieven worden jaarlijks vastgesteld (zie bijlage 7).

De hoogte van de tarieven kan op verschillende manieren worden vastgesteld. In Almere worden de volgende methoden gehanteerd:

- tarifiering op basis van historische ontwikkelingen: de basis voor de tarieven wordt gevormd door de historische ontwikkelingen van een tarief dat werd vastgesteld toen de accommodatie in gebruik werd genomen;
- afstemming van de tarieven op de omgeving: bij de bepaling van de tarieven wordt rekening gehouden met de tarieven van soortgelijke voorzieningen in de omgeving;
- tarifiering op basis van kostprijs: er wordt een relatie gelegd tussen de kosten van de voorzieningen en de tarieven. De tarieven zijn gebaseerd op een bepaald dekkingspercentage (een bepaald percentage van de kosten moet door huurinkomsten gedekt worden).

De tarieven voor het gebruik van de gemeentelijke sportaccommodaties zijn als volgt totstandgekomen:

binnensport

Bij de tariefstelling voor de binnensportaccommodaties wordt onderscheid gemaakt in verenigingen en niet-subsidiabele instellingen. Daarbij is in eerste instantie uitgegaan van kostendeckende tarieven. Vanaf 1982 is overgegaan op een verenigingsbijdrage die in 2001 33% bedraagt van het tarief voor niet-subsidiabele instellingen. De tarieven worden jaarlijks, voorzover nodig, trendmatig aangepast.

Bij de opzet van het tarievenstelsel voor binnensportaccommodaties wordt het uitgangspunt gehanteerd dat het uurtarief voor één sporthal gelijk is aan het uurtarief voor twee sportzalen of vier gymnastieklokalen. In 2001 bedraagt de verenigingsbijdrage voor een sporthal f 84,60

(€ 38,39) per uur. Daarnaast is voor de sporthallen een tussentarief (voor niet-subsidiabele instellingen) en een dalurentarief ingesteld. De daluren worden nader vastgesteld en zijn afhankelijk van het rooster van ingebruikgeving.

buitensport

De tarieven voor de buitensportvelden zijn gebaseerd op de tarieven die in de beginperiode van Almere door de Rijksdienst voor IJsselmeerpolders werden gehanteerd. Deze tarieven worden jaarlijks aan de prijsontwikkelingen aangepast. Voor bepaalde terreinen wordt een tarief per netto te gebruiken hectare berekend.

In de tariefstelling is rekening gehouden met zelfwerkzaamheid (onderhoud) door de verenigingen. In het kader van privatisering van kleedaccommodaties, clubaccommodaties en velden zijn de afspraken met de verenigingen over de verantwoordelijkheden en tariefstelling vastgelegd in een overeenkomst. Gevolg is dat door overdracht van accommodaties lagere tarieven worden gehanteerd en minder opbrengsten door de gemeente worden genereerd.

overige voorzieningen

De tarieven voor de zwembaden in Almere worden sinds de privatisering door Sportfondsen Almere b.v. vastgesteld. Deze tarievenstructuur wordt in een bedrijfsplan opgenomen dat jaarlijks ter kennisgeving aan het College van Burgemeester en wethouders wordt aangeboden. In bijlage 6 is daarnaast een overzicht opgenomen met de tarieven voor het gebruik van sportaccommodaties, sportieve recreatie en sport- en speluitleen.

Uitgangspunten beleid:

- In relatie tot de begroting worden de tarieven op het huidige niveau gehandhaafd.
- De tarieven zullen jaarlijks worden aangepast aan de prijsindexering.
- Bij commerciële exploitatie van gemeentelijke voorzieningen door derden worden randvoorwaarden gesteld aan de hoogte en ontwikkeling van de tarieven.
- Indien verenigingen door zelfwerkzaamheid besparingen van de gemeentelijke uitgaven weten te bewerkstelligen, kunnen de tarieven voor de sportvelden worden verlaagd.

6.2 Subsidies en sportsponsoring

In het kader van meer concrete ondersteuning van de plaatselijke sportverenigingen zijn per 1 augustus 2000 de directe subsidies aan sportverenigingen met een overgangperiode afgeschaft. De ‘richtlijnen voor de verstrekking van sportsubsidies 1996’ zijn derhalve ingetrokken.

Een uitzondering wordt gemaakt voor gehandicaptensportvereniging Flevostar, die jaarlijks een exploitatiesubsidie ontvangt. Vanwege de bijzondere positie (vooral door kostenverhogende factoren als gekwalificeerd kader, speciale voorzieningen en vervoerskosten) is besloten deze subsidie te handhaven.

Met betrekking tot de gemeentelijke bijdragen in de organisatiekosten voor activiteiten en breedtesportevenementen door sportverenigingen wordt de huidige regeling van sportsponso-

ring gecontinueerd. Verenigingen moeten hun sponsorverzoek onderbouwen met een gedetailleerde omschrijving (omvang, aard, locatie, doelgroep) van het evenement, een publiciteitsplan waaruit duidelijk een meerwaarde voor Almere blijkt, en een begroting.

Uitgangspunten beleid:

- Per 1 augustus 2000 zijn de directe subsidies aan sportverenigingen afgeschaft. De Richtlijnen voor de verstrekking van sportsubsidies 1996 zijn eveneens per 1 augustus 2000 ingetrokken.
- De subsidiëring van gehandicaptensportvereniging Flevostar wordt gecontinueerd.
- Sportverenigingen kunnen in aanmerking komen voor sportsponsoring van breedtesport-evenementen, mits hun verzoek goed wordt onderbouwd.

6.3 Gemeentegaranties

Het garanderen van geldleningen, door sportverenigingen afgesloten voor de bouw van sportvoorzieningen zoals clubhuizen, kleedaccommodaties, sportspecifieke ruimten, veldverlichting e.d., is reeds jaren onder bepaalde voorwaarden mogelijk.

Sinds 1991 wordt het garanderen van geldleningen veelal in samenwerking met de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) uitgevoerd. De SWS is voortgekomen uit de Stichting de Nationale Sporttotalisator te ‘s Gravenhage. De SWS verleent, onder voorwaarden, ten behoeve van sportinstellingen borgstellingsovereenkomsten tot de helft van het te lenen bedrag met een maximum van f 500.000,- (€ 226.890,-) en een maximale looptijd van 15 jaar.

De gemeente maakt gebruik van de financiële kennis van de SWS in de voorbereiding van het project. Daarnaast beoordeelt de SWS de jaarstukken van de betreffende verenigingen/instellingen. Tenslotte zijn nieuwbouwplannen aan de goedkeuring van het NOC*NSF onderworpen.

Omdat het voor de sportverenigingen en instellingen zonder gemeentegarantie dan wel garantie van de SWS vrijwel onmogelijk is geld te lenen zal het beleid gecontinueerd worden.

Uitgangspunten beleid:

- De gemeente blijft gemeentegaranties verstrekken aan erkende sportverenigingen voor de realisering van de accommodaties, een en ander in samenwerking met de SWS.

6.4 Overige ondersteuning

De huidige personele capaciteit van de afdeling Sport, Recreatie en Toerisme van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling bedraagt (exclusief de medewerkers van de sporthallen) 11,67 formatieplaatsen. Daarmee worden alle taken uitgevoerd op het gebied van:

- ingebruikgeving, beheer en exploitatie van sportaccommodaties;
- sport-, toerisme- en recreatiebeleid;
- sportstimulering, sportevenementen en sportsponsoring;
- voorbereiding van realisering van voorzieningen;

- algemene bedrijfsvoering.

In verband met de groei van de stad nemen de werkzaamheden van de ambtelijke organisatie in omvang toe.

7 Financiering

7.1 Algemeen

In het kader van haar ontwikkelingstaak heeft Rijkswaterstaat een lange tijd de stichting van sport- en recreatievoorzieningen in Almere voor haar rekening genomen. Dit betrof voorzieningen als sporthallen, sportvelden, zwembaden, fietspaden enzovoort. De gemeente was daarbij verantwoordelijk voor de inrichting, exploitatie, beheer en onderhoud van de voorzieningen. Begin jaren negentig is echter een einde gekomen aan de rol van Rijkswaterstaat bij de realisering hiervan en ligt deze verantwoordelijkheid bij de gemeente. Vanaf dat moment zijn de sportvoorzieningen onderdeel geworden van het meerjareninvesteringsprogramma (MIP).

Het totaal van het MIP zal worden afgewogen ten opzichte van de beschikbare middelen, zoals:

- weerstandsvermogen Grondbedrijf;
- fonds grootstedelijke voorzieningen;
- beschikbare middelen uit nieuw beleid;
- mogelijk financiële ruimte die vrijkomt door ‘oud voor nieuw’;
- subsidies van de rijksoverheid (ministerie van VWS), zoals de bijdrage in het kader van de breedtesportimpuls;
- subsidies van andere nationale en Europese instanties.

Voor bepaalde projecten zijn EU-gelden beschikbaar of kan een aanvraag ingediend worden om subsidie van het rijk of de provincie te verkrijgen. Daarnaast kunnen landelijke sportorganisaties, gemeenten en verenigingen in aanmerking komen voor een investeringsbijdrage van de Stichting Nationale Sporttotalisator in de bouw/aanleg van sportaccommodaties op landelijk, regionaal en lokaal niveau.

In het beleidsplan wordt het uitgangspunt gehanteerd dat het particulier initiatief in eerste instantie verantwoordelijk is voor de realisatie en exploitatie van voorzieningen. Dit houdt in dat met de marktpartijen (verenigingen en particulieren) in overleg zal worden getreden om tijdig in te kunnen spelen op de wensen en behoeften van de inwoners ten aanzien van het aanbod van sportvoorzieningen. Om een jaarlijkse bijdrage in de exploitatie te voorkomen, is het wellicht noodzakelijk dat de gemeente een eenmalige bijdrage levert in de investeringskosten. De onrendabele top wordt dan weggenomen om tot een verantwoorde exploitatie te komen. Samenwerking met het particulier initiatief blijft derhalve een belangrijk aandachtspunt. Wanneer het particulier initiatief niet in staat is bepaalde gewenste voorzieningen te realiseren, zal de gemeente dit zelf oppakken. Dit betreft voornamelijk basisvoorzieningen als sporthallen en sportvelden.

Clustering van sportvoorzieningen kan, naast bijvoorbeeld infrastructurele en beheersmatige voordelen, leiden tot lagere investeringskosten. Dit geldt ook voor een combinatie van projec-

ten, zoals bijvoorbeeld woningen met sportvoorzieningen. In het kader van de groei van de stad vereist het soms op creatieve en flexibele wijze met de mogelijkheden om te gaan.

Ten behoeve van investeringen wordt onderscheid gemaakt tussen bevolkingsvolgende basisvoorzieningen en grootstedelijke voorzieningen. Wanneer sprake is van grootstedelijke voorzieningen wordt een afweging gemaakt, waarbij eventuele investeringen niet ten koste mogen gaan van beschikbare gelden voor realisering van basisvoorzieningen.

7.2 Jaarbegroting

Begroting 2001 Sport, recreatie en toerisme

	<i>uitgaven</i> <i>gulden</i>	<i>inkomsten</i> <i>gulden</i>	<i>saldo</i> <i>gulden</i>	<i>uitgaven</i> <i>euro</i>	<i>inkomsten</i> <i>euro</i>	<i>saldo</i> <i>euro</i>
sportsubsidies	261.000		261.000	118.437		118.437
topsport	115.000		115.000	52.185		52.185
onderzoek VMBO	50.000		50.000	22.689		22.689
voorzieningen	246.000		246.000	111.630		111.630
sportsponsoring	83.000		83.000	37.664		37.664
overig	43.000		43.000	19.513		19.513
sportactiviteiten	155.700		155.700	70.654		70.654
zwembaden	2.668.000	1.168.000	1.500.000	1.210.686	530.015	680.670
sporthallen	1.766.650	1.587.900	178.750	801.671	720.558	81.113
sportzalen/gymlokalen	447.800	324.500	123.300	203.203	147.252	55.951
buitensport	2.168.550	506.600	1.661.950	984.045	229.885	754.160
subtotaal	8.004.700	3.587.000	4.417.700	3.632.374	1.627.710	2.004.665
overhead	3.140.700		3.140.700	1.425.188		1.425.188
totaal	11.145.400	3.587.000	7.558.400	5.057.562	1.627.710	3.429.852
eenmalig:						
onderzoek VMBO	50.000			22.689		
exploitatie zwembad	150.000			68.067		

Het saldo voor 2001 bedraagt *f* 7.558.400,- (€ 3.429.852,-). In vergelijking met de begroting van 1995 houdt dit een stijging in van 35%. Per inwoner draagt de gemeente ongeveer *f* 50,- (€ 23,-) bij aan sport, hetgeen beneden het landelijk gemiddelde ligt van *f* 87,- (€ 39,-) in 1999. Een verklaring hiervoor is dat de gemeente Almere relatief geringe kapitaallasten heeft, aangezien veel accommodaties om niet van het rijk zijn overgenomen.

Het dekkingspercentage (het deel van de uitgaven dat door de inkomsten wordt gedekt) is in Almere gestegen van 24% in 1995 naar 32% in 2001. Tegenover de uitgaven staan derhalve meer inkomsten, met name uit ingebruikgeving van sportaccommodaties. In Nederland bedroeg het dekkingspercentage in 1999 gemiddeld 28%.

In het MIP is een bedrag van *f* 1,5 miljoen (€ 0,68 miljoen) gereserveerd voor sportstimulering en –evenementen. Enerzijds spelen er allerlei projectmatige initiatieven gericht op versterking van organisatie, sporttechnisch en bestuurlijk kader van de sportverenigingen, die

(co-)financiering van de gemeente vragen, anderzijds zullen de verenigingen ondersteund worden bij het organiseren van activiteiten. Voor 2001 is de bijdrage uit het MIP als volgt verdeeld over de verschillende onderwerpen:

	<i>gulden</i>	<i>euro</i>
- Verenigingsondersteuning	835.000	378.906
- Evenementen	225.000	102.101
- Sportstimulering	200.000	90.756
- Topsport	200.000	90.756
- Onderzoek	40.000	18.151
Bijdrage MIP	1.500.000	680.670

In de begroting is de door het ministerie van VWS toegekende bijdrage in het kader van de Tijdelijke Stimuleringsregeling Breedtesport niet opgenomen. Deze bijdrage van f 1,1 miljoen (€ 0,5 miljoen), aangevuld met een zelfde bijdrage vanuit de gemeente, is enerzijds bestemd voor jeugdsportstimulering en anderzijds voor verenigingsondersteuning. De bijdrage is volgt verdeeld over de volgende projecten:

	<i>gulden</i>	<i>euro</i>
A. Blijvend in beweging		
- Sportoriëntatie en -keuzeprogramma	360.000	163.361
- Naschoolse sport	200.000	90.756
- Sportklas	292.000	132.504
- VBO Sport en Bewegen	120.000	54.454
B. Sportloket Almere	1.228.000	557.242
Totale bijdrage Breedtesportimpuls	2.200.000	998.316

7.3 Nieuw beleid en investeringen

De in de vorige hoofdstukken omschreven beleidsvoorstellen zijn financieel vertaald. In deze paragraaf wordt een samenvatting gegeven van de extra financiële middelen die benodigd zijn om het beleid uit te voeren. Dit is deels ontleend aan het meerjareninvesteringsprogramma en heeft betrekking op prijspeil 2001.

7.3.1 Nieuw beleid 2002

nieuw beleid 2002	<i>investering</i>	<i>exploitatie</i>	<i>investering</i>	<i>exploitatie</i>
	<i>gulden</i>	<i>gulden</i>	<i>euro</i>	<i>euro</i>
topsportevenementen		400.000		181.512
verbetering informatievoorziening en promotieactiviteiten sport, recreatie en toerisme		50.000		22.689
legionellabestrijding	2.100.000	70.000	952.938	31.765
onderhoud zwembaden		150.000		68.067
TOTAAL NIEUW BELEID	2.100.000	670.000	952.938	304.033

investeringen	<i>investering gulden</i>	<i>exploitatie gulden</i>	<i>investering euro</i>	<i>exploitatie euro</i>
Algemeen				
infrastructuur diversen	800.000		363.024	
<i>totaal</i>	<i>800.000</i>		<i>363.024</i>	
Binnensportaccommodaties				
sporthal scholengemeenschap V.O. Buiten-Oost	1.500.000		680.670	
sporthal scholengemeenschap V.O. Stedenwijk/Literatuurwijk	1.500.000		680.670	
sporthal 1e scholengemeenschap V.O. Poort	1.500.000		680.670	
sporthal 2e scholengemeenschap V.O. Poort	1.500.000		680.670	
beveiliging Sporthal Buiten	200.000		90.756	
revitalisering sporthal functie Haven	5.000.000		2.268.901	
sportzaal Literatuurwijk	500.000		226.890	
<i>totaal</i>	<i>11.700.000</i>		<i>5.309.229</i>	
Zwembaden				
revitalisering zwembad functie Haven	12.500.000		5.672.253	
uitbreiding zwembad Stad	8.500.000	50.000	3.857.132	22.689
vervanging en aanpassing overige baden	1.000.000		453.780	
zwembad Poort	15.000.000	500.000	6.806.703	226.890
<i>totaal</i>	<i>37.000.000</i>	<i>550.000</i>	<i>16.789.868</i>	<i>249.579</i>
Buitensportaccommodaties				
sportpark Almere-West (voetbal c.a.)	17.500.000	180.000	7.941.154	81.680
honk-en softbalcentrum Fanny Blankers-Koensportpark	2.200.000		998.316	
aanvullende infrastructuur Fanny Blankers-Koensportpark	5.000.000		2.268.901	
korfbal 2e kunstgrasveld	375.000		170.168	
hockey vervanging 1e kunstgrasveld	300.000		136.134	
hockey 3e kunstgrasveld	750.000		340.335	
aanpassingen sociale veiligheid	250.000		113.445	
waterhuishouding en beregening	2.500.000		1.134.451	
maatregelen overdracht gebouwen	500.000		226.890	
uitbreiding overige kleedaccommodaties	500.000		226.890	
tennisparken	PM		PM	
<i>totaal</i>	<i>29.875.000</i>	<i>180.000</i>	<i>13.556.684</i>	<i>81.680</i>
Topsportaccommodaties				
Omniworld				
<i>totaal</i>				
Overige accommodaties				
modelracing	PM	PM	PM	PM
centrum voor kleine zaalsporten	2.500.000		1.134.451	
kunstijsbaan	30.000.000		13.613.406	
<i>totaal</i>	<i>32.500.000</i>		<i>14.747.857</i>	
TOTAAL INVESTERINGEN	111.875.000	730.000	50.766.662	331.260

7.3.2 Investerings

Literatuur

Anova Marketing, *Onderzoek Zwemvaardigheid Inwoners Almere*, Almere, 2001.

Gemeente Almere, *Meinota 2002-2005*, Almere, 2001.

Gemeente Almere, *Sociale Atlas van Almere 2000, Monitor van wonen, werken en vrije tijd*, Almere, 2000.

Gemeente Almere, “*Sport in beweging*”, *Beleidsplan Sport 1996-1999*, Almere, 1995.

Gemeente Almere, *Sportinfo, nieuwsbrief voor sportverenigingen in Almere*, diverse jaargangen.

Gemeente Almere, *Topsport in Almere 1997-2007, een scenario*, Almere, 1996.

Heer, W. de, *Sportbeleidsontwikkeling 1945-2000*, Haarlem, 2000.

Hopman Andres Consultants, *Verslag werkconferentie “Een nieuw sportbeleid voor Almere”*, Gouda, 2000.

Katholieke Universiteit Brabant, *Sport in Nederland, een beleidsgerichte toekomstverkenning*, Tilburg, 1999.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Kansen voor topsport, Het topsportbeleid van de rijksoverheid*, Den Haag, 1999.

NOC*NSF, *American Football-, cricket- en rugbyvoorzieningen in de gemeente Almere*, Arnhem, 1999.

NOC*NSF, *De maatschappelijke betekenis van sport*, Arnhem, 1996.

NOC*NSF, *Ledental NOC*NSF over 1999*, Arnhem, 2000.

NOC*NSF, *Strategisch Plan Nederland Sportland 2001 en 2002*, Arnhem, 2001.

NOC*NSF, *Voetbalvoorzieningen in de gemeente Almere*, Arnhem, 1998.

Provincie Flevoland, *Beleidslijn Lawaaiproducerende buitensporten*, 1997.

Provincie Flevoland, *Notitie Provinciaal Sportbeleid*, 1997.

Sport Service Flevoland, *Onderzoek sport & allochtonen*, Lelystad, 2000.

STOGO onderzoek & advies, *Stadsenquête Almere 2000*, Utrecht, 2000.

STOGO onderzoek & advies, *Bevolkingsprognose Almere 2000-2010*, Utrecht, 2000.

Werkgroep “Preventie Legionella Flevoland”, *Preventie Legionella Flevoland*, Almere, 2001.

Bijlagen

Bijlage 1: Verslag werkconferentie “Een nieuw sportbeleid voor Almere”

Bijlage 2: Inventarisatie sportaccommodaties 2001

Bijlage 3: Ledenontwikkelingen Almeerse sportverenigingen

Bijlage 4: Behoefteraming sporthallen en sportzalen

Bijlage 5: Behoefteraming voetbal, tennis en overige sporten

Bijlage 6: Planning realisatie voorzieningen

Bijlage 7: Tarieven

Bijlage 1: Verslag werkconferentie “Een nieuw sportbeleid voor Almere”

Bijlage 2: Inventarisatie sportaccommodaties 2001

Bijlage 3: Ledenontwikkelingen Almeerse sportverenigingen

Bijlage 4: Behoefteraming sporthallen en sportzalen

Bijlage 5: Behoefteraming voetbal, tennis en overige sporten

Bijlage 6: Planning realisatie voorzieningen

Bijlage 7: Tarieven

“Blijvend in beweging”
